

Περισσότερο πράσινο, λιγότερο κλάδεμα!

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Δημιουργική ήταν η συνάντηση που είχε πρόσφατα αντιπροσωπεία της ΟΙΚΙΠΑ με τον Αντιδήμαρχο Πρασίνου κ. **Ανδρέα Αθανασόπουλο** και το Διευθυντή Περιβάλλοντος του Δήμου Πατρέων, κ. **Παναγιώτη Κωστόπουλο**.

Οι εκπρόσωποι της Κίνησης έθεσαν στους Δημοτικούς παράγοντες τα θέματα της **αναβάθμισης του αστικού πράσινου**, το ζήτημα των νέων φυτεύσεων, **ενώ πρότειναν** ένα πρό-

γραμμα «υιοθεσίας δέντρων» από ενδιαφερόμενους συμπολίτες, όπως έχει εφαρμοστεί με επιτυχία σε άλλους δήμους της χώρας.

Στη συνάντηση, τέθηκε επίσης και το ζήτημα του **υπερβολικού κλαδέματος των δένδρων** μέσα στην πόλη, προτείνοντας να μη γίνεται ριζικό κλάδεμα κάθε χρόνο των αειθαλών δένδρων, αλλά ελάφρυνση της κώμης καθ' ύψος. *Λεπτομέρειες στη σελ. 16*

ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΣΠΑΤΑΛΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ: 88 εκ. τόνοι τροφής καταλήγουν στα σκουπίδια ετησίως στην ΕΕ!

Η παραγωγή τροφής έχει αναδειχθεί σε μία από τις μεγαλύτερες απειλές για το περιβάλλον σήμερα, συμβάλλοντας, μεταξύ άλλων, και στην **κλιματική κρίση**. Μέχρι το 2030, η απώλεια και η σπατάλη τροφίμων θα πρέπει να έχει μειωθεί κατά 50%, σύμφωνα με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Η σπατάλη τροφίμων κοστίζει περίπου 143 δισεκ. ευρώ στην

ευρωπαϊκή οικονομία κάθε χρόνο, ενώ ευθύνεται για το **15% των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου** που σχετίζονται με την εφοδιαστική αλυσίδα. Δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο, καθώς έχουμε λιγότερο από 10 χρόνια, για να ανατρέψουμε την παρούσα κατάσταση.

Η Ελλάδα χρειάζεται να λάβει άμεσα μέτρα και να σταματήσει να

δείχνει αδικαιολόγητη αδράνεια. *Λεπτομέρειες στο αφιέρωμα, σελ. 8-9*

Η «εν αιθρία» στα χέρια σας!

ΖΩΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ
Η ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ
ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΣΑΣ

Μπαίνοντας στο τελευταίο τρίμηνο αυτής της χρονιάς, διαπιστώνουμε ότι η συνέχιση της μηνιαίας έκδοσης της «εν αιθρία» καθίσταται **οριακή** για το επόμενο έτος. Ο ετήσιος ισολογισμός προβλέπεται και φέτος αρνητικός και τα όποια αποθεματικά εξαντλούνται συνεχώς.

Είναι γεγονός ότι η «εν αιθρία» είναι η **παιλιότερη και η μόνη οικολογική έκδοση** που κυκλοφορεί σε έντυπη μορφή και σε μηνιαία βάση ανελλιπώς, εδώ και 30 χρόνια!

Μοναδική πηγή εσόδων είναι οι συνδρομές σας. Ο μόνος τρόπος για να συνεχίσει να εκδίδεται η «εν αιθρία», είναι η δική σας ενίσχυση που μπορεί να γίνει με τους παρακάτω τρόπους:

- **Με την έγκαιρη ανανέωση** της συνδρομής σας, με το ...κάτι παραπάνω, όταν είναι δυνατόν!
- **Με την εγγραφή φίλων** σας ως συνδρομητές, κάνοντας τους ένα «ποιοτικό» δώρο!
- **Με τη διαφημιστική καταχώρηση** της επιχείρησής σας (οι επαγγελματίες) μέσα από την εφημερίδα μας.

Η συνέχιση της έκδοσης είναι πλέον στα δικά σας χέρια!

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Υιοθεσία δέντρων στο Δήμο της Αθήνας

Τη δυνατότητα να γίνουν «γονείς» ενός δέντρου έχουν οι πολίτες της Αθήνας μέσω του προγράμματος «**Adopt a tree/ Υιοθέτησε νεοφυτεμένα δέντρα**».

Κάθε χρόνο ο Δήμος Αθηναίων φυτεύει περίπου 600 νέα δέντρα, για να ανανεώσει τις δεντροστοιχίες του. Τα νεοφυτεμένα δέντρα όμως κατά την καλοκαιρινή περίοδο χρειάζονται ένα κουβά νερό (7-10 lt) και πότισμα 2 με 3 φορές την εβδομάδα, ώστε να επιβιώσουν. Οι υψηλές θερμοκρασίες άλλωστε και οι ανάγκες πυροπροστασίας, που απασχολούν τις υδροφόρες του Δήμου, έχουν ως αποτέλεσμα να χάνονται κάθε καλοκαίρι, από το 10 έως το 40% των νεοφυτεμένων δέντρων.

Γι' αυτό το λόγο ο Δήμος Αθηναίων προτείνει την υιοθεσία νεοφυτεμένων δέντρων από τους πολίτες, προκειμένου να τα βοηθήσουν να αναπτυχθούν μέσω του πιλοτικού προγράμματος «Adopt a tree/ Υιοθέτησε νεοφυτεμένα δέντρα». Κάθε δημότης μπορεί να υιοθετήσει έως τρία δέντρα και η διαδικασία είναι απλή, καθώς γίνεται μέσω της δωρεάν εφαρμογής NonoVille, η οποία λειτουργεί με επιτυχία στο Δήμο από τον Οκτώβριο του 2018. Σύμφωνα με πληροφορίες 287 πολίτες έχουν ήδη υιοθετήσει δέντρα.

Όπως εξηγεί ο συνιδρυτής της εφαρμογής **Ηρακλής Μπουραντάς**, έχουν χαρτογραφηθεί συνολικά 487 νεόφυτα δέντρα με πλήρη στοιχεία (τοποθεσία, είδος δέντρου κτλ.), από τα οποία σήμερα έχουν υιοθετηθεί από πολίτες τα 300, δηλαδή ποσοστό περίπου 61%. «**Πρώτος στόχος του πιλοτικού αυτού προγράμματος είναι να ευαισθητοποιήσουμε τους πολίτες για το υπαρκτό πρόβλημα της θνησιμότητας των νεόφυτων δέντρων, αλλά και σεβασμού του αστικού πρασίνου εν γένει. Ο επόμενος στόχος είναι να κινητοποιήσουμε τους ενεργούς εκείνους πολίτες, που επιθυμούν να αναλάβουν ατομικά ή συλλογικά τη φροντίδα των δέντρων αυτών κατά τους καλο-**

καιρινούς μήνες. Η εφαρμογή είναι το μέσο και το εργαλείο που χαρτογραφεί τα δέντρα αυτά, δίνει τη δυνατότητα «υιοθεσίας» και με απλό τρόπο υπενθυμίζει στους εθελοντές που έχουν υιοθετήσει ένα δέντρο ότι πρέπει σε τακτά διαστήματα να το ποτίσουν».

Ένας ακόμη στόχος είναι να εξελιχθεί το πρόγραμμα σε ένα **ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα συνολικής διαχείρισης του πράσινου αποθέματος** του Δήμου Αθηναίων με πολλές ακόμα λειτουργίες τόσο για τους πολίτες όσο και για τις υπηρεσίες του Δήμου. Η ενσωμάτωση αισθητήρων υγρασίας, η παροχή κάποιων προνομίων (loyalty) στους πολίτες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, η ένταξή του σε προγράμματα σχολείων, εταιριών ή συλλόγων αποτελούν ενδεικτικές προεκτάσεις του προγράμματος σύμφωνα με τον κ. Μπουραντά.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΥΙΟΘΕΤΗΣΕΤΕ ΕΝΑ ΔΕΝΤΡΟ:

1. Κατεβάζετε δωρεάν την εφαρμογή NonoVille για Android συσκευές από το Google Play και για συσκευές iOS από το App Store ή επισκέπτεστε το NonoVille WebApp στην ιστοσελίδα του Δήμου.
2. Επιλέγετε από το μενού «Η πόλη μου» και στη συνέχεια ενεργοποιείτε το φίλτρο, για να δείτε τα διαθέσιμα δέντρα.
3. Κάνοντας «zoom» στο χάρτη κάνετε κλικ σε ένα δέντρο κοντά σας, για να μάθετε περισσότερα και να το υιοθετήσετε, πατώντας «Υιοθέτησέ με».
4. Στη συνέχεια, λαμβάνετε υπενθυμίσεις κάθε φορά που είναι αναγκαίο να ποτίσετε το δέντρο σας.

Πηγή: <https://www.athensvoice.gr>

ΕΩΣ ΚΑΙ ΜΙΣΟ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟ ΚΑΡΧΑΡΙΕΣ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΝΑ ΘΑΝΑΤΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΒΟΛΙΟ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ

Οι **καρχαρίες** παράγουν **σκουαλένιο**, μια **οργανική χημική ένωση, που εξάγεται από το έλαιο του ήπατος τους**. Μόνο που το φυσικό αυτό συστατικό **έγινε στις μέρες της πανδημίας ανάρπαστο**, καθώς επιστρατεύεται ως **βασικό στοιχείο σε αρκετά πειραματικά σκευάσματα κατά της νόσου Covid-19**.

Και είναι όλα τους υποψήφια για αποτελεσματικό εμβόλιο. Σύμφωνα με ομάδα ειδικών, αν

επιλεγεί τελικά εμβόλιο κατά του κορωνοϊού με σκουαλένιο, τότε μισό εκατομμύριο καρχαρίες μπορεί να θανατωθούν για το φυσικό αυτό συστατικό.

Ως ανοσοενισχυτικό χρησιμοποιείται στην ιατρική το σκουαλένιο, συστατικό που ενισχύει δηλαδή την αποτελεσματικότητά του εμβολίου, επιφέροντας ισχυρότερες ανοσολογικές αντιδράσεις.

Η βρετανική φαρμακευτική GlaxoSmithKline, σύμφωνα με

το Newsbeast.gr, το χρησιμοποιεί ακόμα και στα εμβόλια κατά της γρίπης.

Η εταιρεία είχε δηλώσει από τον Μάιο πως προτίθεται να φτιάξει 1 δισ. δόσεις του ανοσοενισχυτικού για πιθανή χρήση στα εμβόλια κατά του κορωνοϊού. Περίπου 3.000 καρχαρίες χρειάζονται για 1 τόνο σκουαλένιου.

Το παρατηρητήριο άγριας ζωής από την Καλιφόρνια, Shark Allies, **σημειώνει ωστόσο**

σο πως θα χρειαστούν κάπου 250.000 καρχαρίες για ένα εμβόλιο κατά της Covid-19 για τον παγκόσμιο πληθυσμό. Αν μάλιστα το εμβόλιο χρειαστεί **δύο δόσεις**, τότε μιλάμε για **μισό εκατομμύριο καρχαρίες**.

Οι ειδικοί πειραματίζονται πάντως και με συνθετικές εκδοχές του σκουαλενίου (από ζαχαροκάλαμα), ώστε να μην απειληθεί ο καρχαρίας ως είδος για να σωθεί ο άνθρωπος.

Τέχνες & Πολιτισμός

Η **Δημοτική Πινακοθήκη** επαναλειτούργει από την Τρίτη 1^η Σεπτεμβρίου 2020 με την Έκθεση σχεδίων & χαρακτικών της Ζιζής Μακρή - «Η Ελλάδα της».

Η έκθεση περιλαμβάνει χαρακτηριστικά έργα με θεματολογία ελληνικά τοπία, χαρακτηριστικά έργα με θέμα «Απόψεις της αυλής και της θέας από την φυλακή», που απεικονίζουν κρατούμενες στις γυναικείες φυλακές Αβέρωφ και Λεύκωμα με χαρακτηριστικά εμπνευσμένο από τη «Ρωμιούσση» του Γιάννη Ρίτσου. Την έκθεση πλαισιώνει Λεύκωμα με φωτογραφίες των εκθεμάτων.

Υπενθυμίζεται ότι το κοινό έχει την δυνατότητα να παρακολουθήσει διαδικτυακά την έκθεση στην ιστοσελίδα του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Πατρέων (<https://www.patrasculture.gr/>) και στην διεύθυνση του youtube (https://www.youtube.com/watch?v=3i_iHdf8MCE&feature=youtu.be)

Η διάρκεια της έκθεσης είναι έως το Σάββατο 31 Οκτωβρίου.

Ώρες λειτουργίας:

-Τρίτη έως Σάββατο:

10.00 π.μ. - 3.00 μ.μ.

-Τρίτη και Παρασκευή:

6.00 μ.μ. - 9.00 μ.μ.

Η επίσκεψη στους χώρους της έκθεσης γίνεται σύμφωνα με τις υποδείξεις του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι επισκέπτες της Δημοτικής Πινακοθήκης, για την προστασία τους από τις επιπτώσεις της πανδημίας του COVID-19 πρέπει να τηρούν τις ακόλουθες οδηγίες:

Κατά την αναμονή στο χώρο μπροστά από την είσοδο, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια παραμονής στον εκθεσιακό χώρο, οι επισκέπτες οφείλουν να τηρούν τις αποστάσεις ασφαλείας, που ορίζονται στο 1,5 μ. για εξωτερικούς χώρους και στα 2 μ. για τον εσωτερικό χώρο του μουσείου.

Η Γκαλερί Cube καλωσορίζει το φθινόπωρο με το art project «Αόρατες Πόλεις». Η ιδέα του φωτογραφικού project ξεκίνησε πριν περίπου από ένα χρόνο, σε μία από τις ωραίες συναντήσεις μας με τον **Νίκο Βατόπουλο**, όπου παράλληλα συναντήθηκαν και οι επιθυμίες μας για μαγικές περιπλανήσεις στις πόλεις του κόσμου. Ο ίδιος έχει μια μεγάλη παρακαταθήκη από τις «Αόρατες Πόλεις» της Ελλάδας, μιας

και, συχνός ταξιδευτής, ανακαλύπτει και φωτογραφίζει άγνωστες πτυχές των πόλεων που επισκέπτεται.

Συνοδοιπόροι του, με ανάλογο πάθος για φωτογραφικές περιπλανήσεις, στις Αόρατες Πόλεις, ο Ξενοφών Παπαευθυμίου, που καταθέτει τη δική του ματιά, μέσα από τις αναζητήσεις του, στις γειτονίες της Πάτρας και ο **Φάνης Λογοθέτης**, που μεταφέρει φωτογραφικά μια δική του «Αόρατη Πόλη», μέσα από ένα από τα ταξίδια του στο εξωτερικό.

Για όλους μας, τους συμμετέχοντες στο project, δεν έχει καμία σημασία το να απεικονίσουμε την πόλη ή το σημείο που φωτογραφήθηκε, μιας και θέλουμε να δώσουμε στον θεατή τη δυνατότητα να επισκεφθεί με τη φαντασία του μέρη που θα τον κάνουν πλουσιότερο στα ταξίδια του μυαλού. Επίσης, συναποφασίσαμε οι Αόρατες Πόλεις να γίνουν ένα ongoing project, στο οποίο, θα εμπλακούν, στη συνέχεια, περισσότεροι φωτογράφοι, από διάφορες πόλεις του κόσμου, προτείνοντας τη δική τους ματιά.

Ο Νίκος Βατόπουλος, γράφει: «Οι «Αόρατες Πόλεις» εγκαινιάζουν μια αστική ιχνογραφία, χωρίς όρια, γεωγραφικά ή χρονικά, προτείνοντας πολλαπλές δέσμες βλεμμάτων. Η εναρκτήρια έκθεση αυτού του ανοικτού, πολυπρισματικού, ρευστού και πολυφωνικού εγχειρήματος, φέρνει αρχικά σε σύμπλευση και αντιδιαστολή τρεις διαφορετικές φωτογραφικές προσεγγίσεις με θέμα την πόλη. Η πόλη, όπως την ορίζουν, την κατανοούν και την εξερευνούν οι «Αόρατες Πόλεις», είναι ένα ανοικτό εργαστήριο.

Η πόλη αυτή είναι το διαχρονικό άστυ, από τα βαθιά ορύγματα του υποσυνείδητου ή από τις λάμπες και αντανάκλασεις της καθημερινότητας. Τα όρια ορατού και ψευδαισθητικού αλληλοτέμνονται,

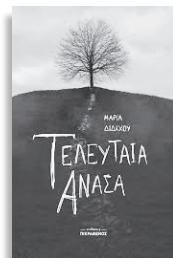
υπόκεινται σε διαρκείς ωσμώσεις, γεννούν υβριδικές εικόνες και εκβάλλουν σε αναπάντεχες συζεύξεις. Αυτός ο μεγάλος, ενδιάμεσος χώρος, υποφωτισμένος στις χαράδρες της μνήμης, λαμπρός στα ξεσπάσματα του νου, υποβλητικός στην υπαινικτικότητά του και σπαρακτικός στη διεκδικήσή του, είναι ο κόσμος που ορίζουν οι «Αόρατες Πόλεις». Το εικαστικό project, που εισηγείται η Cube Gallery, έχει τη φιλοδοξία να εξελισσεται.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

«Τελευταία Ανάσα»,
Μαρία Διδάχου
Εκδόσεις Πικραμένους

Όταν ο διάσημος ιατροδικαστής Άρης Παππάς δολοφονεί την αγαπημένη του Ιουλία, αρχίζει να ξετυλίγεται μπροστά του όλο το κουβάρι της τσακισμένης του ζωής. Κι όμως, η σιωπηρή κόλαση που βιώνει αποκτά σταδιακά μια απροσδόκητα διαυγή υπόσταση, που τον «απελευθερώνει» από το σκοτάδι του παρελθόντος του.

Στην «Τελευταία Ανάσα» η Μαρία Διδάχου βυθίζει τον αναγνώστη σε μια αναζήτηση σκοτεινών πτυχών του εαυτού του. Παίρνοντας τον όμως την ίδια στιγμή από το χέρι, τον θέτει αντιμέτωπο με υπαρξιακά ερωτήματα, που ανακαλύπτουν την παρουσία μέσα από την απουσία, την ζωή μέσα από το θάνατο, τη χαρά μέσα από την απόγνωση, την αγάπη μέσα από την παρακμή. Ο συνδυασμός της ατμοσφαιρικής αφήγησης και της συναρπαστικής πλοκής της νουβέλας δημιουργεί εικόνες και συναισθήματα, που μαγνητίζουν τον αναγνώστη και λειτουργούν λυτρωτικά.

εν αιθρία

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 110002

Περιοδική Έκδοση της

Οικολογικής Κίνησης Πάτρας

Διεύθυνση: Σαχτούρη 64 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ

Α.Φ.Μ.: 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Θωμάς Κουτρούμπας

Τηλέφωνο & Fax : 2610.32.10.10

email: oikira@otenet.gr

Τηλέφωνα μελών: 2610.327.234 , 2610.643.541

Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή

Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας

Ετήσια συνδρομή για φορείς, οργανισμούς,

υπηρεσίες: 43 ευρώ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: print247, 2610.521.007,

info@print247.gr

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:

Άιρις Γεωργαντά

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:

Παναγιώτης Χαλούλος

Αριθμός λογαριασμού για

κατάθεση ποσών υποστήριξης:

EUROBANK: 0026.0015.74.0104033390

IBAN: GR4702600150000740104033390

(Βασιλακόπουλος-Χαλκιάτοπουλος)

Μετά την κατάθεση ενημερώστε μας τηλεφωνικά.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

Σε δύσκολους οικονομικά - και όχι μόνο - καιρούς και η πιο μικρή υποστήριξη της ΟΙΚΙΠΑ, εκ μέρους φίλων και συνοδοιπόρων, αποτελεί «ανάσα ζωής» για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων μας, οι οποίες απαιτούν στέγη, γραμματειακή υποστήριξη, πληρωμή λογαριασμών κοινής ωφέλειας και τόσα άλλα.

Φυσικά - και λόγω των νέων συνθηκών - αναζητούμε τρόπους περικοπής

των δαπανών, περιορίζοντας τα έξοδα στα απολύτως βασικά και απαραίτητα, που δεν μπορούν να καλυφθούν από την εθελοντική μας συνεισφορά.

Έτσι θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τόσο το «**Σύλλογο περιβάλλοντος Παραλίας Ακράτας**» όσο και το ζεύγος **Κοκκινάκη** για τη γενναιοδωρή οικονομική τους ενίσχυση.

Είθε να βρεθούν μμητές!

Η απάντηση του Δήμου για τα έργα στο έλος Αγυιάς

ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΟΙ ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕΝΗ ΕΠΙΧΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΛΑΜΙΩΝΑ

Εν όψει της έναρξης των εργασιών του έργου «Ανάπλαση – Αξιοποίηση περιοχής Camping – Έλους Αγυιάς» η ΟΙΚΙΠΑ απέστειλε στο Δήμο Πατρέων τις παρατηρήσεις της για την ορθολογική εκτέλεση των έργων, έτσι ώστε να αναδειχθούν τα οικολογικά του χαρακτηριστικά. Μεταξύ των παρατηρήσεών μας υπήρχε και μια **κάθετη διαφωνία**, που αφορούσε στον τρόπο κατασκευής του ξύλινου διαδρόμου εντός του καλαμιώνα. Θέσαμε το θέμα της **μη χρήσης επιχωμάτων** για τη θεμελίωση του διαδρόμου ή την αφαίρεση αυτής, αν απαιτηθεί σημειακά.

Με επιστολή, που υπογράφει ο Αντιδήμαρχος Αρχιτεκτονικού Έργου κ. **Χρήστος Κορδάς**, ο Δήμος απάντησε στις παρατηρήσεις μας και επιβεβαίωσε τα συμφωνηθέντα όσον αφορά στο φωτισμό των διαδρόμων και την αποφυγή κάθε χωματουργικής εργασίας στον τομέα ΦΑ5.

Σε σχέση με την υλοποίηση του ξύλινου διαδρόμου στην απάντησή του ο κ. Κορδάς αναφέρει πως

επιβάλλεται για κατασκευαστικούς λόγους η **αρχική επίχωση** κατά μήκος του ξυλοδιαδρόμου, αλλά **αφήνει ανοιχτό το ζήτημα της ΟΛΙΚΗΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ των επιχώσεων** γράφοντας επί λέξει:

«Σύμφωνα με την μελέτη του έργου **θα πραγματοποιηθεί αρχικώς επίχωση** κατά μήκος του υπό κατασκευή ξυλοδιαδρόμου έτσι, ώστε να εξασφαλιστεί η ασφαλής πρόσβαση του μηχανήματος έμπηξης των ξύλινων πασσάλων έδρασης του διαδρόμου **και αφαίρεση κατά το δυνατόν του υλικού επίχωσης** μετά την ολοκλήρωση της πασσαλόπηξης και της κατασκευής του διαδρόμου, προκειμένου να αποφευχθεί οποιασδήποτε μορφής **διχοτόμηση του καλαμιώνα και κατ' επέκταση αποκοπή επικοινωνίας των διαβιούντων ειδών στα διάφορα τμήματα του έλους.**»

Εάν η αφαίρεση των επιχώσεων **δεν είναι ΟΛΙΚΗ, αλλά γίνει «κατά το δυνατόν»**, θα δημιουργηθεί σοβαρό ζήτημα διχοτόμησης του ευαίσθητου οικοσυστήματος του καλαμιώνα, που

αποτελεί και τον πυρήνα του βιοτόπου του έλους.

Θέλουμε να τονίσουμε πως ο Δήμος σε συνεργασία με τον ανάδοχο εργολάβο του έργου θα πρέπει να βρουν τον τεχνικά καλύτερο τρόπο για την ολική απομάκρυνση των επιχώσεων, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε διχοτόμηση του καλαμιώνα, όπως αποδέχεται στην απάντησή του και ο κ. Κορδάς.

Η ΟΙΚΙΠΑ θα είναι πάντα στη διάθεση του Δήμου, για να συμβάλει καλύτερα και εποικοδομητικά

στην υλοποίηση του έργου, που θα αναβαθμίσει την ποιότητα της ζωής των Πατρινών, αναδεικνύοντας παράλληλα τα οικολογικά του χαρακτηριστικά.

ΠΑΡΑΘΕΤΟΥΜΕ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ κ. ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΥ

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών εγγράφων σάς γνωρίζουμε ότι με την αρ. πρωτ. 29315/10-07-2020 σύμβαση έχει ανατεθεί σε εργοληπτική επιχείρηση η εκτέλεση του έργου «Ανάπλαση – Αξιοποίηση περιοχής Camping – Έλους Αγυιάς», με ολική προθεσμία υλοποίησης δεκατέσσερις (14) μήνες και ημερομηνία ολοκλήρωσης την 10/09/2021. Ήδη ο ανάδοχος πραγματοποιεί τις απαιτούμενες προκαταρκτικές εργασίες, ενώ οι εργασίες κατασκευής του έργου ξεκίνησαν την 21/09/2020.

Όσον αφορά στις παρατηρήσεις σας, όπως αυτές διατυπώθηκαν στις κατ' επανάληψη συναντήσεις μας, αλλά και στα ανωτέρω έγγραφά σας, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Ο φωτισμός των διαδρομών και των πλατωμάτων θα εξασφαλίζεται μέσω μονών φωτιστικών σωμάτων τύπου «χελώνας», ορειχάλκινων με γυάλινο κάλυμμα και ορειχάλκινο προστατευτικό, με φωτεινή πηγή LED ισχύος 11W, τα οποία θα ενσωματώνονται σε εξαγωνικής μορφής στύλο από ξύλο IROKO διατομής ΟΚΟ 200/200mm και ύψους 0,80μ., εξασφαλίζοντας χαμηλό φωτισμό, που δεν οχλεί την πανίδα της περιοχής μελέτης.

2. Κατόπιν των διενεργηθέντων συναντήσεων υιοθετήθηκε η άποψή σας για **αποφυγή κάθε χωματουργικής εργασίας στον τομέα ΦΑ5**, ήτοι κατάργηση του προβλεπόμενου από την μελέτη χωμάτινου μονοπατιού που θα συνέδεε την περιοχή του έλους με το κάμπινγκ, αφού, όπως μας διευκρινίστηκε, ο εν λόγω υγρός χώρος είναι σημαντικός για την επιβίωση και αναπαραγωγή των προστατευόμενων αμφίβιων και νεροχελωνών. Κατά την κατασκευή θα εξεταστεί η εφικτότητα μετατόπισης του μονοπατιού βορείως του τομέα ΦΑ5 και πλησίον της παραλιακής οδού.

3. **Όσον αφορά στην υλοποίηση του ξύλινου διαδρόμου** αυτός

θα κατασκευασθεί σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη του έργου, η οποία, σημειωτέον, έχει λάβει το σύνολο των απαιτούμενων εγκρίσεων κατά την διαδικασία σύνταξής της. Σύμφωνα με την μελέτη του έργου θα πραγματοποιηθεί αρχικώς επίχωση κατά μήκος του υπό κατασκευή ξυλοδιαδρόμου έτσι, ώστε να εξασφαλιστεί η ασφαλής πρόσβαση του μηχανήματος έμπηξης των ξύλινων πασσάλων έδρασης του διαδρόμου **και αφαίρεση κατά το δυνατόν** του υλικού επίχωσης μετά την ολοκλήρωση της πασσαλόπηξης και της κατασκευής του διαδρόμου, προκειμένου να αποφευχθεί οποιασδήποτε μορφής διχοτόμηση του καλαμιώνα και κατ' επέκταση αποκοπή επικοινωνίας των διαβιούντων ειδών στα διάφορα τμήματα του έλους.

4. **Επιπλέον θα εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας εκατέρωθεν του ξυλοδιαδρόμου παράλληλων ανοιγμάτων στον καλαμιώνα** (ενδεικτικά πλάτους 3,5μ. από κάθε πλευρά και βάθους 1,2-2μ.) για εξασφάλιση ευνοϊκότερων συνθηκών παρατήρησης της άγριας ζωής και συνάμα για λόγους πυροπροστασίας της ξύλινης κατασκευής. Επισημαίνεται ότι βάσει της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για την κατασκευή και λειτουργία του έργου τα υλικά της εκσκαφής των παράλληλων ανοιγμάτων προβλέπεται να αφήνονται επί τόπου σαν νησίδες προς το εσωτερικό του καλαμιώνα.

Εν κατακλείδι επισημαίνουμε ότι είμαστε στην διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή απορία, καθώς και για οποιαδήποτε συνάντηση κρίνετε αναγκαία όσον αφορά στο έργο ανάπλασης του έλους της Αγυιάς.

Ο Αντιδήμαρχος Αρχιτεκτονικού Έργου, Η/Μ, Έργων Υποδομής

Χρήστος Κορδάς

Χελώνα Καρέτα: ΡΕΚΟΡ ΦΩΛΙΩΝ ΤΟ 2020

Ιδιαίτερα θετική ήταν η φετινή χρονιά για την θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*, αφού καταγράφηκε ρεκόρ νέων φωλιών στη χώρα μας.

Σε σχετική ανακοίνωσή του ο ΑΡΧΕΛΩΝ χαρακτηρίζει το 2020 ως Έτος Θαλάσσιας χελώνας, αφού στα 75χλμ. των κύριων παραλιών ωτοκίας στην Ελλάδα οι φωλιές ανέρχονται σε 6.500, αριθμός εντυπωσιακά μεγαλύτερος από τις 5.400 φωλιές, που είχαν καταγραφεί πέρυσι στις ίδιες παραλίες.

Στα 75χλμ παραλίας προσμετρώνται οι παραλίες στον κόλπο Λαγανά, όπου ο ΑΡΧΕΛΩΝ συνεργάζεται με το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου, το νότιο τμήμα του Κυπαρισσιακού κόλπου, η περιοχή της λιμνοθάλασσας Κοτυχίου, οι παραλίες του Ρωμανού Μεσσηνίας και του Λακωνικού κόλπου και οι παραλίες του Ρεθύμνου, των Χανίων και του κόλπου Μεσσαράς στην Κρήτη.

Μεγάλη αύξηση υπήρξε και στις άλλες χώρες της Μεσογείου, ως αποτέλεσμα των περιβαλλοντικών συνθηκών που επικράτησαν στην περιοχή.

Την φετινή χρονιά υπήρξαν πρό-

σθετες δυσκολίες λόγω κορωνοϊού, αφού δεν ήλθαν εθελοντές από το εξωτερικό, με αποτέλεσμα την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού.

Παρόλα αυτά τα μέλη του συλλόγου μαζί με Έλληνες εθελοντές (συνολικά λιγότεροι από 100) κατάφεραν να καλύψουν το σύνολο των παραλιών αναπαραγωγής και συγκροτώντας ολιγομελείς ομάδες έφεραν σε πέρας τη δύσκολη αποστολή τους.

Ο ΑΡΧΕΛΩΝ για μια ακόμα φορά κάνει έκκληση για την αποφυγή δραστηριοτήτων (διάσχιση τροχοφόρων, υπέρμετρος φωτισμός κλπ.) που καταστρέφουν τις φωλιές ή εμποδίζουν τα εκκολαπτόμενα χελωνάκια στη δύσκολη πορεία τους προς τη θάλασσα.

Ποιος είναι ο ΑΡΧΕΛΩΝ

Ο ΑΡΧΕΛΩΝ ιδρύθηκε το 1983 με την ονομασία Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας και είναι μη-κερδοσκοπικό σωματείο με σκοπό την προστασία των θαλάσσιων χελωνών και των βιοτόπων τους. Οι κύριες δράσεις του αφορούν στη συστηματική παρακολούθηση και έρευνα, διάσωση και περίθαλψη τραυματισμένων και άρρωστων χελωνών, καθώς και την ευαισθητοποίηση του κοινού.

Είναι Εταίρος του Μεσογειακού Προγράμματος Δράσης του Προγράμματος για το Περιβάλλον των Ηνωμένων Εθνών (UNEP/MAP), μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Διατήρηση των Ακτών. Μέλη του συμμετέχουν στη Διεθνή Ένωση Εμπειρογνομημένων για τις Θαλάσσιες Χελώνες, καθώς και σε Μεσογειακά και διεθνή συνέδρια, για τη διαμόρφωση στρατηγικής για την προστασία των θαλάσσιων χελωνών. Επιπλέον, ο Σύλλογος, που συνετέλεσε στη δημιουργία του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου στη Ζάκυνθο, συμμετέχει στη λειτουργία του πρώτου Φορέα Διαχείρισης προστατευόμενης περιοχής στην Ελλάδα. Οι δραστηριότητες του Συλλόγου ΑΡΧΕΛΩΝ περιλαμβάνουν:

Συστηματική καταγραφή της αναπαραγωγικής δραστηριότητας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, εφαρμογή μέτρων προστασίας και προτάσεων διαχείρισης και ευαισθητοποίηση του κοινού στις σημαντικότερες περιοχές ωτοκίας της (Ζάκυνθο, Πελοπόννησος και Κρήτη) από το 1983.

Περίθαλψη τραυματισμένων θαλάσσιων χελωνών στο Κέντρο Διάσωσης στη Γλυφάδα Αττικής και λειτουργία Δικτύου Διάσωσης στην παράκτια Ελλάδα.

Συλλογή στοιχείων και συμμετοχή σε έρευνες και πιλοτικές δράσεις διαχείρισης και αποκατάστασης βιοτόπων, καθώς και σε δράσεις προστασίας στη θάλασσα.

Δράσεις ευαισθητοποίησης του κοινού και περιβαλλοντικής αγωγής.

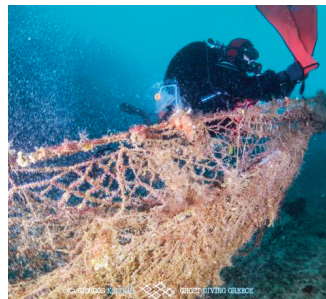
GHOST DIVING: Οι δύτες- «καθαριστές» των θαλάσσιων βυθών

Είναι γνωστές οι αρνητικές επιπτώσεις από τα κομμένα δίχτυα στα θαλάσσια οικοσυστήματα, που συνεχίζουν να ψαρεύουν αιώνια, καταστρέφοντας κάθε ενάλια ζωή, αποτρέποντας παράλληλα τα ψάρια να φτιάχνουν φωλιές στην περιοχή.

Η **Ghost Diving** είναι μια διεθνής μη κερδοσκοπική οργάνωση εθελοντών δυτών, που ειδικεύεται στην ανάσυρση από το βυθό δίχτυων φαντασμάτων και άλλων αλιευτικών εργαλείων από το 2009. Σήμερα δραστηριοποιείται σε πολλές χώρες στον κόσμο και οι κατά τόπους ομάδες της έχουν ανασύρει εκατοντάδες τόνους δίχτυων.

Θα πει κανείς ότι τα χαμένα δίχτυα στο βυθό

είναι μόνο ένα μικρό κομμάτι των πλαστικών που πέφτουν στις θάλασσες και τις ρυπαίνουν για χρόνια. Όμως η ποσότητα δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητη. Κατά πολλούς είναι η μεγαλύτερη πηγή ρύπανσης. Στο «σκουπιδονησί του Ειρηνικού» για παράδειγμα – μια έκταση συσσωρευμένου πλαστικού στον βόρειο Ειρηνικό – τα δίχτυα ευθύνονται για το 46% των 79.000 τόνων σκουπιδιών. Σύμφωνα με τις αρμόδιες υπηρεσίες του **ΟΗΕ** κάθε χρόνο χάνονται στις θάλασσες και στους ωκεανούς περίπου **640.000 τόνοι δίχτυων** και αλιευτικών εργαλείων. Πρόκειται για ένα παγκόσμιο πρόβλημα, που απαιτεί άμεση δράση.

Στη χώρα μας η δράση καθαρισμού υλοποιείται από το 2015 με συνεργασία της Ghost Diving Greece και της **Healthy Seas**, μιας διεθνούς περιβαλλοντικής οργάνωσης με έδρα την Ολλανδία και έχει ως κύριο άξονα δράσης της τη βιώσιμη αλιεία.

Η πιο μεγάλη δράση στην Ελλάδα από τις δύο οργανώσεις πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2018 στη Σαντορίνη σε συνεργασία με τον Πιερ Υβ Κουστό, ενώ επιχειρήσεις καθαρισμού γίνονται κάθε χρόνο, όπως αυτό το καλοκαίρι στην Κεφαλονιά.

Πώς μαθαίνουν όμως οι εθελοντές για τα δίχτυα-φαντάσματα;

Όπως αναφέρουν οι υπεύθυνοι της οργάνωσης στην Ελλάδα, «Οι πληροφορίες αυτές προκύπτουν είτε από εμάς, που τυχαίνει να καταδυθούμε και να εντοπίσουμε τα δίχτυα, είτε από τους ίδιους τους ψαράδες, που μας ειδοποιούν. Το τελευταίο δίμηνο όμως βρίσκεται σε εξέλιξη μια καμπάνια ενημέρωσης, στην οποία καλούμε τον κόσμο να μας δίνει πληροφορίες για το πού υπάρχει τέτοιο πρόβλημα. Ήδη λάβαμε πάνω από 30 μηνύματα ειδοποίησης για τέτοια σημεία σε όλη τη χώρα, τα οποία θα εξετάσουμε».

Τι γίνεται, όμως, αυτό το υλικό; **ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΕΤΑΙ!**

Αφού καθαριστεί και συσκευαστεί, μεταφέρεται σε εργοστάσιο στη **Σλοβενία**, όπου αναμιγνύεται με άλλα πλαστικά απορρίμματα και δημιουργείται νήμα *econyl*, το οποίο στη συνέχεια αποτελεί τη βάση για νέα προϊόντα όπως μαγιό, χαλιά, κάλτσες κλπ.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ COVID-19 ...«ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΝΟΜΑΔΕΣ» Κ.Α. ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ!

Ο Σεπτέμβρης που μας πέρασε ήταν ...επεισοδιακός σε πολλά επίπεδα! Ψηθήκαμε στην αρχή λόγω των υψηλών για την εποχή θερμοκρασιών, τρομάξαμε στη συνέχεια με τους αυξημένους αριθμούς **κρουσμάτων κορωνοϊού** και την επανακάμψαση επιθετικότητας του ανατολικού μας γείτονα, ενώ προς το τέλος του **πλημμυρίσαμε** τραγικά, όταν πέρασε από τη χώρα μας ένας «**μεσογειακός κυκλώνας**»!

«...Οι καιροί αλλάζουν...» αγαπητοί μας αναγνώστες, με όλη τη σημασία της φράσης και σε πολλούς τομείς! Ο ...**βιασμός** του φυσικού μας **περιβάλλοντος** και η **κλιματική αλλαγή** ...συνεχίζουν να είναι εδώ και όσο γρηγορότερα εφαρμόσουμε μέτρα αντιμετώπισής τους, τόσο το καλύτερο για όλους μας, μπας και σώσουμε...οτιδήποτε αν σώζεται! Αλλιώς, οι **πανδημίες**, τα **ακραία καιρικά φαινόμενα** και οι ποικίλες **συνέπειές** τους θα μας επηρεάζουν ισχυρά και θα μας συντροφεύουν όλο

...Ψηφιακός νομάς που επέλεξε τόπο εργασίας δίπλα στη θάλασσα!

και συχνότερα!

Για παράδειγμα, σύμφωνα με έρευνα της γνωστής αμερικάνικης εταιρείας ερευνών **Forrester Research**, μία νέα εποχή στον χώρο εργασίας είναι αυτή που φέρνει η πανδημία, αφού θα υπάρξει αύξηση του αριθμού των λεγόμενων «**ψηφιακών νομάδων**» (Digital Nomads), δηλαδή των ανθρώπων που επιλέγουν να απασχολούνται εξ αποστάσεως, από τον υπολογιστή τους, αλλάζοντας συχνά τόπο κατοικίας.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Forrester, οι εργαζόμενοι στο πολύ κοντινό

μέλλον θα εξαρτώνται όλο λιγότερο από ένα **εταιρικό εργασιακό περιβάλλον** και, μέχρι το **2030**, η **κατ'οίκον εργασία** θα είναι ο κανόνας για τις περισσότερες θέσεις εργασίας. Για του λόγου το αληθές, στην **Ε.Ε.**, το **ποσοστό των εργαζομένων**, που περιστασιακά εργάζονται από το σπίτι, αυξήθηκε - αργά - από **7,7% το 2008** σε **9,6% το 2017**, ενώ ο COVID-19 έχει επιταχύνει τη μετάβαση στην εργασία στο σπίτι και η τάση αυτή θα συνεχίσει να ενισχύεται.

Άλλο χαρακτηριστικό της αγοράς εργασίας στη ...μετά κορωνοϊό εποχή θα

είναι η **ταχύτατη** εισβολή των νέων **τεχνολογιών**. Η **Τεχνητή Νοημοσύνη** (Artificial Intelligence ή AI) και η Αλυσίδα Ομάδων Συναλλαγών ή **blockchain** θα είναι κομβικές τεχνολογίες για σειρά επαγγελμάτων, με αποτέλεσμα την απώλεια θέσεων εργασίας, δημιουργία νέων και μετασχηματισμού των υφιστάμενων. Επίσης, ο **αυτοματισμός** αναμένεται να επηρεάσει ένα ποσοστό από 15% έως 50% των θέσεων εργασίας.

Βέβαια, αν και κανείς δεν αμφισβητεί τη σημασία των ψηφιακών, επιστημονικών και τεχνικών δεξιοτήτων για το μέλλον της αγοράς εργασίας, ωστόσο, οι επιχειρήσεις θα αναζητούν πάντα **ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ** με **πρωτοβουλία**, **κριτική σκέψη**, **δημιουργικότητα** και **πάθος**. Εξάλλου, οι αναλυτές σημειώνουν ότι ακόμη και αν είναι τεχνολογικά εφικτό να αυτοματοποιηθεί μια **ανθρώπινη θέση εργασίας**, δεν θα ήταν πάντα οικονομικά συμφέρον να γίνει αυτό.

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΕΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ ΑΠΟ ΠΛΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΧΑΡΤΙ ΜΑΖΙ;

Όπως ξέρουμε οι συχνότατα χρησιμοποιούμενες **συσσκευασίες**, που αποτελούνται από **πλαστικό** και **χαρτί μαζί**, - π.χ. πολλά κουτιά φρέσκου γάλακτος - είναι μεν εξαιρετικά προϊόντα, αλλά **δεν ανακυκλώνονται** καθόλου ή είναι δύσκολο να ανακυκλωθούν. Υπολογίζεται, μάλιστα, ότι στην **Ε.Ε.** τέτοιες μη ανακυκλώσιμες χάρτινες και πλαστικές συσκευασίες αντιστοιχούν σε **32,2 εκατομ. τόνους σκουπιδιών!**

Βιοδιασπώμενο πλαστικό έχει δημιουργηθεί εδώ και καιρό, αλλά έχει το μειονέκτημα ότι είναι πολύ **ακριβό**. Φαίνεται όμως ότι, όταν βιοδιασπώμενο πλαστικό συνδυάζεται με χαρτί, η συσκευασία γίνεται πιο φθηνή! Έτσι, στα πλαίσια

του ευρωπαϊκού προγράμματος **BioComPack** έχουν ήδη δημιουργηθεί, πρόσφατα, πρωτότυπες συσκευασίες χαρτιού και πλαστικού που είναι βιοδιασπώμενες! Το πρόγραμμα έχει συνολικό προϋπολογισμό 1,95 εκατομ. ευρώ, υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Πολιτική Συνοχής με 1,63 εκατομ. ευρώ και συμμετέχουν σε αυτό **10 εταιρείες** από **έξι χώρες της Κεντρικής Ευρώπης**.

Για την υλοποίηση του προγράμματος επιλέχθηκε η συγκεκριμένη περιοχή της Ευρώπης, διότι διαθέτει μεγάλη **τεχνογνωσία** και **παραγωγή**, αλλά δεν χρησιμοποιεί πολλά **βιώσιμα** προϊόντα και έχει μείνει πίσω στον τομέα αυτό σε σχέση με την Δυτική Ευρώ-

Βιοδιασπώμενες συσκευασίες από πλαστικό και χαρτί.

πη. Έτσι, με την υλοποίηση του προγράμματος στις χώρες αυτές, ενισχύεται η **ευαισθητοποίηση** των κατοίκων για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων, αλλά και αναδεικνύονται οι **οικονομικές ευκαιρίες** που προσφέρει αυτή η

τεχνογνωσία.

Ελπιδοφόρο φαντάζει το γεγονός ότι σε καφετέριες της **Σλοβενίας** και της **Ουγγαρίας** έχουν αρχίσει ήδη να χρησιμοποιούνται τέτοιες **καινοτόμες** ανακυκλώσιμες χάρτινες και πλαστικές συσκευασίες!

ΤΟ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΩΝ ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΚΑΡΚΙΝΙΚΑ ΚΥΤΤΑΡΑ!

Ως γνωστόν πολλά συστατικά της φύσης έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί για τη θεραπεία σοβαρών ανθρώπινων ασθενειών, αλλά φαίνεται ότι ο κατάλογός τους διαρκώς εμπλουτίζεται.

Για παράδειγμα, με βάση τα ευρήματα που δημοσιεύθηκαν πρόσφατα στην επιθεώρηση «Nature Precision Oncology», το δηλητήριο των μελισσών και ιδιαιτέρως ένα κύριο συστατικό του που ονομάζεται **μελιτίνη**, μπορεί να καταστρέψει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα ορισμένα **καρκινικά κύτταρα!**

Συγκεκριμένα, ερευνητές από το Ινστιτούτο Ιατρικής Έρευνας Harry Perkins και το Πανεπιστήμιο της Δυτικής Αυστραλίας μελέτησαν την επίδραση του δηλητηρίου **312** μελισσών και **βομβίνων** από την **Αυστραλία** και την **Ευρώπη** σε διαφορετικές μορφές **καρκίνου του μαστού**. Έτσι, παρατήρησαν ότι

Σε 60 μόλις λεπτά το δηλητήριο των μελισσών τρυπάει τη μεμβράνη καρκινικών κυττάρων!

τόσο το δηλητήριο της μέλισσας όσο και συγκεκριμένα η μελιτίνη **μείωναν** σημαντικά, επιλεκτικά και ταχύτατα τη **βιωσιμότητα** των κυττάρων του τριπλά αρνητικού καρκίνου του μαστού, καθώς και κυττάρων του μαστού που εξέφραζαν την πρωτεΐνη HER-2, καταστρέφοντας πλήρως τις μεμβράνες των καρκινικών κυττάρων μέσα σε **60 λεπτά!**

ΝΑ ΚΟΥΡΕΥΟΣΑΣΤΕ: ...ΚΑΝΕΙ ΚΑΛΟ ΣΤΟΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ!

Τα ...κομμένα μαλλιά μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην απορρύπανση των θαλασσών!

Η οργάνωση «**Les Coiffeurs Justes**» («Οι ...σωστοί κομμωτές») ιδρύθηκε στο **Σεν Ζακαρί** της Νότιας **Γαλλίας** από τον κομμωτή **Τιερί Γκρα**, που σκέφτηκε να αξιοποιήσει τα **...κομμένα μαλλιά** από το κομμωτήριό του για τον **...καθαρισμό της θάλασσας** από τη ρύπανση λόγω υδρογονανθράκων! Ταυτόχρονα επιστράτευσε και άλλους συναδέλφους του σε αυτήν την προσπάθεια!

Η ιδέα γεννήθηκε από το γεγονός ότι οι **... τρίχες** μας είναι **λιπόφιλες** κι έτσι οι **υδρογονάνθρακες** «κολλούν» μεν επάνω τους, αλλά δεν απορροφώνται, έτσι ώστε με ένα καλό πλύσιμο, στη συνέχεια, μπορούν να απομακρυνθούν. Οπό-

τε, τα μαλλιά είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για τον καθαρισμό των ακτών από το **πετρέλαιο** στην περίπτωση **σοβαρού ατυχήματος**, αλλά επίσης και για μικρής έκτασης **ρύπανση**.

Τα κομμένα μαλλιά φτάνουν σε ένα μικρό εργαστήριο, όπου μια ομάδα από ανέργους τα βάζουν μέσα σε νάιλον κάλτσες, έτοιμα προς ...χρήση. Η αποτελεσματικότητα της ιδέας δοκιμάζεται ήδη στο **λιμάνι** του **Καβαλέρ** στην **Κυανή Ακτή** και ο δήμαρχος της πόλης δηλώνει ενθουσιασμένος! Πολλές **παράκτιες** περιοχές έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για το προϊόν, που πλένεται και επαναχρησιμοποιείται ως και δέκα φορές.

μικρές ΕΙΔΗΣΕΙΣ από το ΜΕΓΑΛΟ κόσμο

☑ Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το **1990** ο μέσος άνθρωπος στον πλανήτη διέθετε στο σπίτι του **ρούχα** βάρους 8 κιλών, ενώ το **2016** αυτά ήταν πλέον 26 κιλά και το μεγαλύτερο ποσοστό είναι πλέον **συνθετικά**. Από το **1950** (όταν άρχισε η ευρεία χρήση συνθετικών ινών) μέχρι πρόσφατα, λόγω πλυσίματος των ρούχων, περισσότεροι από **5,6 εκατομ. τόνοι συνθετικών μικρο-ινών** έχουν απελευθερωθεί στο **περιβάλλον**, εκ των οποίων η μισή περίπου ποσότητα κατά την τελευταία δεκαετία! Γύρω στα 2 εκατομ. τόνοι εκτιμάται ότι κατέληξαν στην επιφάνεια του **εδάφους**, 0,6 εκατομμύρια τόνοι στις χωματερές και σχεδόν 3 εκατομ. τόνοι κατέληξαν στα **ποτάμια** και στις **θάλασσες**. Το δε ποσοστό των σχετικών **ρύπων** αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό σχεδόν 13%!

☑ Ερευνητές, του Ινστιτούτου Ερευνών Παιδών Μέρντοχ της **Μελβούρνης**, μελέτησαν **1.239** παιδιά ηλικίας **8 έως 11 ετών**, συσχετίζοντας τις συνήθειές τους με τις **σχολικές** τους **επιδόσεις** σε βάθος **διετίας** και δημοσίευσαν τα αποτελέσματα στο περιοδικό «**PLoS One**». Πρόκειται για την **πρώτη** μεγάλη **μελέτη** σε μαθητές Δημοτικού, που δείχνει ότι όσοι κάνουν τη μεγαλύτερη χρήση **τηλεόρασης** και **υπολογιστών** έχουν σημαντική **μείωση** στις **ικανότητες ανάγνωσης** και **αριθμητικής** μετά από δύο χρόνια, σε σχέση με όσα παιδιά αφιερώνουν πολύ λιγότερο χρόνο στις **οθόνες!**

☑ Στο Νότιο ημισφαίριο τώρα αρχίζει η **άνοιξη** και το Εθνικό Ινστιτούτο Έρευνας των Υδάτων και της Ατμόσφαιρας (**Niwa**) της **Νέας Ζηλανδίας** εξέδωσε – όπως κάθε χρόνο από το 1909 – σχετική έρευνα, η οποία έδειξε ότι ο **χειμώνας** του **2020** ήταν **θερμότερος** από τον μέσο όρο κατά **1,14 °C!** Επίσης, αναφέρεται ότι **επτά** στους 10 θερμότερους χειμώνες που έχουν καταγραφεί ποτέ στη Νέα Ζηλανδία συνέβησαν στα χρόνια που έχουν μεσολαβήσει από το 2000 μέχρι σήμερα. Αναγνωρίζοντας τις τάσεις για **κλιματική αλλαγή** στη χώρα, τον περασμένο Νοέμβριο ψηφίστηκε **νομοθεσία-ορόσημο** με ιστορική διακομματική στήριξη, όπου το κράτος δεσμεύτηκε να μηδενίσει τις εκπομπές άνθρακα μέχρι το **2050** και να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις του απέναντι στη συμφωνία του Παρισιού!

☑ Επιστήμονες του Τμήματος Χημικών και Περιβαλλοντικών Μηχανικών του Παν/μίου **Γιέηλ**, σε δημοσίευσή τους στο περιοδικό «**Science Advances**» δηλώνουν ότι η **άσφαλτος** στους δρόμους και στις στέγες, όταν θερμαίνεται πάνω από **40 °C**, (όπως το καλοκαίρι), παράγει πολύπλοκα μίγματα **οργανικών ουσιών**, μεταξύ των οποίων επικίνδυνους **ατμοσφαιρικούς ρύπους**. Αυτοί δημιουργούν, επίσης, **σωματίδια (PM2,5)** πολύ μικρής διαμέτρου, που μπορούν να εισχωρήσουν στο σώμα και να επηρεάσουν δυσμενώς τη **δημόσια υγεία!**

ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΣΠΑΤΑΛΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ: 88 εκ. τόνοι τροφής καταλήγουν στα σκουπίδια ετησίως στην ΕΕ

Η σπατάλη τροφίμων κοστίζει περίπου 143 δισεκ. ευρώ στην ευρωπαϊκή οικονομία κάθε χρόνο, ενώ ευθύνεται για το 15% των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου, που σχετίζονται με την εφοδιαστική αλυσίδα. Δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο, καθώς έχουμε λιγότερο από 10 χρόνια, για να ανατρέψουμε την παρούσα κατάσταση. Η Ελλάδα χρειάζεται να λάβει άμεσα μέτρα και να σταματήσει να δείχνει αδικαιολόγητη αδράνεια.

Η παραγωγή τροφής έχει αναδειχθεί σε μία από τις μεγαλύτερες απειλές για το περιβάλλον σήμερα, συμβάλλοντας μεταξύ άλλων και στην κλιματική κρίση. Μέχρι το 2030 η απώλεια και η σπατάλη τροφίμων θα πρέπει να έχει μειωθεί κατά 50%, σύμφωνα με τους **Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης** του ΟΗΕ. Όμως, η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται να κάνει σημαντικά βήματα για να το πετύχει, καθώς η πρόδοός της είναι μέχρι στιγμής αργή, όπως επισημαίνει κοινή έκθεση του WWF και του βρετανικού οργανισμού WRAP.

Είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη να αλλάξουμε τον τρόπο με τον οποίο παράγουμε, διανέμουμε και καταναλώνουμε τρόφιμα. Πρόκειται για ένα πρόβλημα με περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις. Για την παραγωγή τροφίμων καταστρέφονται σημαντικοί βιότοποι, θέτοντας σε κίνδυνο εξαφάνισης χιλιάδες είδη σε όλο τον κόσμο. Την ίδια στιγμή, ενώ 112 εκατομμύρια Ευρωπαίοι κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό, εκτιμάται ότι κατά μέσο όρο κάθε άτομο στην ΕΕ πετάει στα σκουπίδια 173 κιλά τροφής ετησίως. Αναγνωρίζοντας τη σημασία της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων, ο ΟΗΕ έχει ορίσει την 29^η Σεπτεμβρίου ως τη Διεθνή Ημέρα Ενημέρωσης για την Απώλεια και τη Σπατάλη Φαγητού.

Η έκθεση του WWF και του WRAP, υπό τον τίτλο **«Μειώνοντας στο μισό την απώλεια και τη σπατάλη τροφίμων στην ΕΕ έως το 2030»**, αξιολογεί προηγούμενες και τρέχουσες δράσεις για τη μείωση της σπατάλης σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού, αναδεικνύει καλές πρακτικές και απευθύνει έκκληση για άμεση εφαρμογή μέτρων στην ΕΕ. Όπως τονίζεται στην έρευνα, παρότι τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο, χρειάζεται να συνοδευτούν από περαιτέρω δρά-

σεις για την αποτελεσματική επιτάχυνση της μείωσης της σπατάλης τροφίμων. Προς αυτό τον σκοπό, η έκθεση αναδεικνύει τους τρεις παρακάτω πυλώνες, στους οποίους πρέπει να εστιάσουν τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- **Μέτρηση της σπατάλης:** Η μέτρηση των απορριμμάτων τροφίμων αποτελεί μία από τις πλέον αποτελεσματικές ενέργειες για τη μείωση της απώλειας και σπατάλης τροφίμων, καθώς βοηθά στον εντοπισμό και την ιεράρχησή των αιτιών του προβλήματος, διευκολύνοντας τον σχεδιασμό αντίστοιχων παρεμβάσεων και την παρακολούθηση προόδου. Με ευρωπαϊκή Οδηγία (2018/851) έχει θεσπιστεί η υποχρέωση για όλα τα κράτη-μέλη να πραγματοποιούν μετρήσεις με συνέπεια και κοινή μέθοδο, ενώ η πρώτη πανευρωπαϊκή μέτρηση σε εθνικό επίπεδο προγραμματίστηκε για το 2020.
- **Αξιοποίηση των υπολειμμάτων τροφίμων:** Ένα ακόμη πολύ σημαντικό μέτρο είναι η παροχή χρηματοδοτικής υποστήριξης για έρευνα και καινοτομία όσον αφορά στην ασφαλή και αποτελεσματική αξιοποίηση των υπολειμμάτων τροφίμων για επεξεργασμένα τρόφιμα, ζωοτροφές, χημικά ή άλλα υλικά.
- **Αυστηρότερο κανονιστικό πλαίσιο:** Συστήνεται η θέσπιση πρόσθετων κανονιστικών ρυθμίσεων υπό τη μορφή νομοθεσίας, που θα καθιστά υποχρεωτική την πρόληψη της σπατάλης

τροφίμων σε συγκεκριμένους κλάδους (π.χ. λιανεμπόριο ή φιλοξενία), θα αποτρέψει αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, που οδηγούν σε σπατάλη σε επίπεδο γεωργικών εκμεταλλεύσεων ή θα επιβάλλει ως υποχρεωτική τη μέτρηση των απορριμμάτων για όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις τροφίμων. Μάλιστα, η νέα στρατηγική της ΕΕ «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», αναμένεται να ενθαρρύνει την ανάληψη περαιτέρω δράσης προς αυτή την κατεύθυνση από τα κράτη μέλη την επόμενη δεκαετία.

Αδικαιολόγητη αδράνεια από την Ελλάδα

Παρότι στην Ελλάδα σημειώνεται εδώ και χρόνια οικονομική και κοινωνική κρίση, με σημαντικό αριθμό πολιτών να μαστίζεται από επισιτιστική ανασφάλεια, οι νομοθετικές πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει μέχρι στιγμής η χώρα για τον περιορισμό της σπατάλης τροφίμων (π.χ. η απαλλαγή ΦΠΑ για δωρεές τροφίμων με τον ν. 4238/2014) είναι ελάχιστες και δεν επαρκούν. Παράλληλα, η Ελλάδα δεν διαθέτει ακόμη στοιχεία για το μέγεθος της σπατάλης ή την ποσοτική σύσταση των υπολειμμάτων τροφίμων, ενώ το νέο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), που δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο, δεν κάνει καμία απολύτως μνεία σε δράσεις περιορισμού της σπατάλης. Αντιθέτως, βάσει του ΕΣΔΑ, εκτιμάται ότι στην Ελλάδα δεν θα παρατηρηθεί μείωση έως το 2030.

Η αδράνεια όμως δεν μπορεί να αποτελέσει επιλογή. Σε αυτό το πλαίσιο, το WWF Ελλάς έχει προτείνει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) την άμεση λήψη των παρακάτω μέτρων:

- **Ορισμός στόχου:** Κατά την ενσωμάτωση της σχετικής ευρωπαϊκής οδηγίας, πρέπει να προβλεφθεί συγκεκριμένος στόχος για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων – συγκεκριμένα μείωση 50% κατά μήκος της αλυσίδας παραγωγής και εφοδιασμού μέχρι το 2030.
- **Μέτρηση και αποτύπωση μεγέθους της σπατάλης:** Παρότι η ΕΛΣΤΑΤ έχει συμπεριλάβει στον προγραμματισμό της την εκπόνηση μέτρησης της σπατάλης, πρέπει να υπάρξει μέριμνα για την έγκαιρη υλοποίησή της ως τα τέλη 2020, ώστε βάσει των σημαντικών ευρημάτων να αποτυπωθεί η υφιστάμενη κατάσταση.
- **Θέσπιση υποχρεωτικής καταγραφής απορριμμάτων τροφίμων** σε επιχειρήσεις διακίνησης και εμπορίας τροφίμων.
- **Παροχή κινήτρων για την ενίσχυση της δωρεάς τροφίμων**, μέσα από την ανάπτυξη οικονομικών εργαλείων και την αποσαφήνιση των ποινικών ευθυνών στη διαδικασία δωρεάς.
- **Άμεση εκπόνηση σχεδίου δράσης για την πρόληψη των απωλειών τροφίμων**, το οποίο θα περιλαμβάνει μέτρα ανά κλάδο. Μεταξύ άλλων, προτείνεται η διεξαγωγή έρευνας για τον εντοπισμό των αιτιών της σπατάλης και η αναζήτηση λύσεων, η νομοθετική ρύθμιση για τη θέσπιση απλών και κοινών κανόνων σήμανσης προς διευκόλυνση των καταναλωτών, η αλλαγή στα marketing standards με στόχο τη μείωση της ποσότητας των μη επιλέξιμων φρούτων και λαχανικών για αισθητικούς λόγους, καθώς η προώθηση ενεργειών για τα κοντόληκτα προϊόντα, προκειμένου να μπορούν να διατεθούν στους καταναλωτές σε χαμηλότερες τιμές.

«Ο χρόνος πιέζει και η Ελλάδα οφείλει να δεσμευτεί εδώ και τώρα για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, μέσα από ένα ξεκάθαρο πλάνο δράσης σε όλους τους τομείς της αλυσίδας εφοδιασμού. Θέτοντας στο επίκεντρο τις μετρήσεις της σπατάλης με συνέπεια και υιοθετώντας καλές πρακτικές με πρωταρχικό στόχο την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων, θα καταφέρουμε να κα-

τανοήσουμε τον πραγματικό όγκο του προβλήματος και, ακολούθως, να σχεδιάσουμε ένα πιο βιώσιμο διατροφικό μέλλον», τονίζει η **Βίκυ Μπαρμπόκα**,

Υπεύθυνη Προγραμμάτων Βιώσιμης Διατροφής του WWF Ελλάς.

ΠΗΓΗ: Ιστοσελίδα του WWF

22 Σεπτεμβρίου, Ημέρα χωρίς αυτοκίνητο: Η Πάτρα να μη μείνει στάσιμη! Να βαδίζει στη νέα εποχή!

Η Πανευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας, με κορύφωση την 22^η Σεπτεμβρίου, Ημέρα χωρίς αυτοκίνητο, είναι μια ευκαιρία για να σκεφτούμε και να δράσουμε για τη βελτίωση του συστήματος των αστικών μετακινήσεων, καθοριστικού παράγοντα της υγείας και της ποιότητας της ζωής μας.

Να σκεφτούμε τα προβλήματα που παραμένουν, να αξιολογήσουμε τα όποια θετικά βήματα και να τους δώσουμε συνέχεια, να δράσουμε αποτελεσματικά για τη μείωση της ρύπανσης του αέρα που αναπνέουμε, της ηχορύπανσης, των τροχαίων ατυχημάτων και των θανάτων απ' αυτά, της απώλειας παραγωγικού χρόνου από την κυκλοφοριακή ασφυξία, της επιβάρυνσης της κλιματικής κρίσης.

Οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές οργανώσεις – μέλη του Συνδέσμου Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Ευρύτερης Περιοχής Πάτρας (ΣΠΟΕΠΠ) θέτουν, για μια ακόμη φορά, στο επίκεντρο της δημόσιας συζήτησης τα παραπάνω κείμενα για την κοινή μας ζωή στην πόλη μας ζητήματα, με την ελπίδα η ευρύτερη ενημέρωση του κοινού να πιέσει τις αρχές για δράση με στόχους και ελέγξιμα αποτελέσματα.

Το αίτημα, στο οποίο δίνουμε προτεραιότητα, είναι η ανάγκη ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ και ΑΥΣΤΗΡΗΣ **εφαρμογής των κανόνων που ήδη ισχύουν**. Η κυκλοφοριακή ασφυξία, που επικρατεί συχνότατα σε βασικές αρτηρίες του κέντρου και των συνοικιών, θα περιοριζόταν σημαντικά με τον **ΣΤΑΘΕΡΟ** (και όχι αποσπασματικό) έλεγχο της διπλής και της παράνομης στάθμευσης. Το ίδιο ισχύει για τους κανόνες ελέγχου της οδηγικής συμπεριφοράς σε ό,τι αφορά στα τροχαία.

Η πληγή αυτή μπορεί να περιορίζεται, όσον αφορά στον αριθμό των νεκρών (από 1500 το χρόνο πριν 10 χρόνια, πανελλαδικά, σε περίπου 700 το 2019), όμως έχουμε και πρέπει να διανύσουμε το δρόμο άλλων ευρωπαϊκών χωρών, που τα έχουν περιορίσει σε πολύ πιο χαμηλά επίπεδα.

Η πόλη μας μετά από την ολοκλήρωση σημαντικών έργων, όπως η διάνοιξη της Κανακάρη και η ολοκλήρωση της Μικρής Περιμετρικής, μπορεί και πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα το θέμα της εφαρμογής της Μελέτης Ποδηλατοδρόμων του καθηγητή Βλαστού, την οποία έχει στη διάθεσή του ο Δήμος Πατρέων, **σε λογική ΔΙΚΤΥΟΥ** για καθημερινές μετακινήσεις και όχι μεμονωμένων ποδηλατοδρόμων για αναψυχή. Το ίδιο ισχύει για τις προγραμματισμένες **νέες πεζοδρομήσεις**, ώστε και τα δυο μαζί να υπηρετήσουν μια πόλη έτοιμη να προσφέρει ασφαλή υποδομή για ήπιες, όχι υποταγμένες στην αυτοκίνηση, μετακινήσεις.

Καίριας σημασίας, για να υπηρετηθεί ο παραπάνω στόχος, είναι η **ΠΛΗΡΗΣ διατήρηση του προαστιακού μας**, όποια επιλογή και αν υλοποιηθεί ως προς την κατασκευή της νέας σιδηροδρομικής γραμμής, και η λειτουργική αναβάθμιση του νότιου, προς Κ. Αχαγιά κλάδου του. Κλάδοι προς ΤΕΙ και Πανεπιστήμιο είναι σκόπιμο να μελετηθούν.

Μεγάλη σημασία έχει ακόμη η πραγματική **διαφύλαξη του χώρου των πεζοδρομίων** για τους πεζούς και η ουσιαστική, όχι προσχηματική ή αποσπασματική, καταπολέμηση της **ηχορύπανσης** από οχήματα, ιδιαίτερα της ηθελημένης.

Πιστεύουμε και υποστηρίζουμε σθεναρά ότι ο ευρύτερος Δήμος της Πάτρας έχει την ιστορία, το ανθρώπινο δυναμικό, τις δυνατότητες να σχεδιάσει ένα ολοκληρωμένο σύστημα αστικών μετακινήσεων, που να αφήνει πίσω του την κυριαρχία του ΙΧ αυτοκινήτου, προς όφελος της υγείας μας, σωματικής και ψυχικής, της ίδιας της ζωής μας και της βελτίωσης της καθημερινής μας ζωής.

Χρειάζονται σχεδιασμός, αξιοποίηση των

δυνατοτήτων που ήδη έχουμε αποκτήσει, πρόγραμμα, εφαρμογή του νόμου χωρίς εκπτώσεις για κανένα.

Ας τολμήσουμε τα βήματα που απαιτεί η νέα εποχή.

Σύνδεσμος Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Ευρύτερης Περιοχής Πάτρας (ΣΠΟΕΠΠ)

Οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές οργανώσεις:

Οικολογική Κίνηση Πάτρας

2610.321010 (7-9μμ), www.oikipa.gr

Σύλλογος Προστασίας Υγείας κ' Περιβάλλοντος περιοχής Κέντρου Υγείας Χαλανδρίτσας

2694.022591 (Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή 9πμ-2μμ), www.sylpyp.gr

ΚΟΙΝΟ ΤΟΠΙΑ

(Εταιρεία Κοινωνικής Δράσης και Πολιτισμού)

2610.277171, www.koinotopia.gr

Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος Ρίου Κίνηση ΠΡΟΤΑΣΗ

2610.451790 www.protasi.org.gr

Εδώ είναι παραλία

Οι φωτογραφίες (από την ιστοσελίδα dete.gr) αφορούν στην περίοδο του μεσογειακού κυκλώνα «Ιανός», που έπληξε τη χώρα στα μέσα Σεπτεμβρίου και έχουν τραβηχτεί στην παραλία του Ρίου. Είναι ξεκάθαρες. Εκεί που έχουμε τον παραλιακό ασφαλτόδρομο, με τη μεγάλη κίνηση τα καλοκαίρια, έχει, κανονικά, δικαιώματα η θάλασσα, σε

κάθε ευκαιρία, είτε αποθέτει κροκάλες και χαλίκια είτε διαβρώνει ανελέητα το υπόβαθρο της οδού.

Η φύση μάς λέει τι να κάνουμε: να απομακρυνθούμε από ασφαλτοστρωμένες παραλίες, να τις αφήσουμε να ξαναγίνουν παραλίες και να πηγαίνουμε σε αυτές είτε με κάθετους δρόμους, είτε με παράλληλους μεν, αλλά πιο «μέσα» στη στεριά. Φυσικά με μελέτη και με αναζήτηση εφικτών λύσεων. Αλλά λύσεων. Τα μπαλώματα είναι κυριολεκτικά και μεταφορικά στο έλεος των κυμάτων!

Γ. Κανέλλης

Λερναία ύδρα οι αποτυχημένες παρεμβάσεις στα ρέματα

Η περίπτωση του ποταμού Πάμισου στο Μουζάκι Καρδίτσας

Η κύρια αιτία για την αδιανόητη πλημμύρα στο Μουζάκι Καρδίτσας (πλέον βέβαια της αναμφισβήτητα πολύ μεγάλης έντασης της βροχοπτώσης) ήταν η σημαντική μείωση της διατομής του ποταμού Πάμισου στο Μουζάκι και της απaráδεκτης χωροθέτησης κρίσιμων υποδομών (εν προκειμένω το Κέντρο Υγείας) πάνω ακριβώς στην κοίτη του ρέματος.

Η μείωση της κοίτης του ρέματος αποτελεί διαχρονικό έγκλημα, ειδικά σε ό,τι αφορά στην κατασκευή των γεφυρών και των διαβάσεων στα ρέματα. Για να γίνει πιο οικονομικός ο στατικός φορέας της γέφυρας, μπαίνουν οι κοίτες των ρεμάτων, ώστε αυτά, λειτουργώντας ως ακρόβαθρα, να μειώσουν το αναγκαίο μήκος του στατικού φορέα της γέφυρας. Αυτό φέρνει την ανάγκη για ένα γενικότερο μπάτζωμα, στο οποίο χωροθετείται είτε μια ουδέτερη υποδομή (π.χ. το Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής στο Μουζάκι), είτε μια κρίσιμη υποδομή, όπως το Κέντρο Υγείας. **Αυτό που απαιτείται τώρα είναι η καθαίρεση των μπαζωμάτων αυτών και η απόδοση των επιφανειών αυτών στο ρέμα, ώστε αυτό να αποκτήσει πάλι τη διατομή που είχε κάποτε, όπως δείχνουμε στην εικόνα.**

Η περίπτωση της Καρδίτσας είναι διαφορετική, καθώς στις πεδινές κοίτες των ποταμών, η κατασκευή των αναχωμάτων είναι αναπόφευκτη, μετά την ευθυγράμμιση της ιστορικής κοίτης, η οποία προφανέστατα αποτελεί λανθασμένη πρακτική. Τα αναχώματα, όσο καλά και αν κατασκευαστούν, είναι πιθανόν να καταρρεύσουν σε περιπτώσεις πλημμυρικών ροών με μεγάλη ταχύτητα και ενέργεια ροής, ειδικά όταν αυτά υπερχειλίσουν.

Για αυτό είναι απόλυτα σημαντικό να μπορέσουμε να μειώσουμε την ταχύτητα της ροής στα ρέματα, ειδικά εκεί που επιτρέπεται λόγω της μορφής της κοίτης. Για να γίνει αυτό, θα πρέπει στα ρέματα να

διατηρηθεί η φυσική βλάστηση, ώστε να επιτύχουμε την προσωρινή αποθήκευση που μπορεί να παράσχει η κοίτη. Να επαναφέρουμε τον μαιανδρισμό στα ρέματα. Να ενώσουμε τις πρώην παραποτάμιες λίμνες (oxbow lakes) με ανασύσταση πλημμυρικών πεδίων - υδροτόπων. Να κατασκευαστούν έργα ορεινής υδρονομίας, ειδικά στα τμήματα με τις μεγαλύτερες κλίσεις. Τέλος θα πρέπει να μάθουμε να ζούμε με τα πλημμυρικά φαινόμενα - όπως έχουμε μάθει να ζούμε με τους σεισμούς - και να έχουμε κάποια πρόβλεψη για αυτά, αν δεν αλλάξουμε οπτική και πρακτικές σε επίπεδο χωροταξίας και πολεοδομίας. Αφενός αρκετό χώρο στο ποτάμι, όπως το γνωρίζουμε από την ιστορική του κοίτη, αφετέρου και κάποιες περιοχές, που να μπορούν να πλημμυρίσουν και να λειτουργήσουν ως προσωρινές δεξαμενές, χωρίς αυτό να σημαίνει μεγάλες καταστροφές. Γιατί ένα αντιπλημμυρικό έργο, που κατασκευάζεται με σκληρά υλικά, όσο πιο μεγάλο είναι, τόσο πιο μεγάλες θα είναι οι καταστροφές που θα προξενήσει η πιθανή αστοχία του σε εξαιρετικές συνθήκες. Ειδικά με την κλιματική αλλαγή και την αύξηση της

συχνότητας που παρατηρούνται τα ακραία κλιματικά γεγονότα (που δεν είναι πλέον τόσο ακραία).

Η αντιπλημμυρική προστασία πάει χέρι - χέρι με την προστασία και ανάδειξη όλων των ρεμάτων και την ολιστική αντιμετώπιση της λεκάνης απορροής από το πλέον ορεινό σημείο έως την εκβολή της στη θάλασσα.

Σύλλογος «Ροή, Πολίτες υπέρ των ρεμάτων»

Σε χρήση πάλι τα Παλαιά Σφαγεία

Πολύ ενδιαφέρουσα ήταν η έκθεση επιλεγμένων **καρναβαλικών αντικειμένων**, που πραγματοποίησε ο Δήμος Πατρέων σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους του συγκροτήματος των Παλαιών Σφαγείων, μεταξύ άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως θεατρικές παραστάσεις, σεμινάρια, συναυλίες, προβολές.

Ο χώρος χρησιμοποιείται και πάλι μετά την ανακαίνιση που του έγινε με ευρωπαϊκά κονδύλια από το έργο SPARC, στο πλαίσιο του προγράμματος ITERREG. Όπως γνωρίζουμε και από την παλαιότερη χρήση του, πριν κλείσει για μεγάλο διάστημα, μπορεί να φιλοξενήσει παράλληλα εκδηλώσεις προβολών, λόγου, παραστάσεων, διασκέψεων.

Είναι ευτυχές γεγονός ότι ξαναμπάνει σε χρήση, ελπίζουμε πλουσιότερη, εφόσον αναχαιτιστεί κάποια στιγμή ο κορβονοϊός. Να σημειώσουμε ότι η πολιτιστική χρήση με εκδηλώ-

σεις, είτε δωρεάν είτε με εισιτήριο, αναδεικνύει και την αρχιτεκτονική αξία των κτηρίων, που όμως ήταν επί δεκαετίες **σφαγεία!**

Και μια πρόταση: Το νερό, που συνεχώς και σε ικανή ποσότητα ρέει σε σημείο του εξωτερικού χώρου, μήπως θα μπορούσε να χρησιμοποιείται για πότισμα δημοτικών κοινόχρηστων χώρων; Δεν είναι λίγο νερό!...

Γ. Κανέλλης

Οι φωτογραφίες της Μαρίας Κοσσυφίδου είναι ποιήματα!

**«Κατά βάθος είμαι ζήτημα φωτός»,
Γιώργος Σεφέρης**

Έχει το χάρισμα η ματιά της να «δημιουργεί» ποιητικές εικόνες βλέποντας στο περιβάλλον αυτό που ο καθημερινός άνθρωπος το προσπερνά είτε γιατί δεν το βλέπει, δεν του κάνει καμιά εντύπωση, είτε γιατί απλώς το βλέπει, ενώ η Μαρία το ξεχωρίζει και το παρατηρεί.

Οι φωτογραφίες της Μαρίας Κοσσυφίδου δένονται σχεδόν πάντα με τον ποιητικό της λόγο, που ευφυέστατα σχολιάζει το εικαστικό μέρος της ιδιαίτερης τέχνης της. Γιατί πρέπει να έχεις «ποιητική φλέβα», για να σχολιάσεις μια φωτογραφία, από τις ωραιότερες της, με τη λεζάντα **«Προσπαθώντας να συναρμολογήσω έναν Ιούλιο»:**

Κι ακόμα να μπορείς να βλέπεις, δηλαδή να φωτογραφίζεις, μια παιδική έκφραση, από αυτές που πολλές φορές μάς ξαφνιάζουν βγαίνοντας από τα αθώα παιδικά στόματα:

«Κυρία, το φως κλαίει... μου είπε το πρωτάκι μου. Μετά το είδα κι εγώ»:

Θαυμάζει κανείς τη φύση, τα φυσικά στοιχεία που διαρκώς μετασχηματίζονται, αλλά, όταν μετασχηματίζονται από τη δημιουργική ματιά της Μαρίας, δημιουργούνται νέα θαύματα και δεν ξέρεις αν ο λόγος δημιουργεί την εικόνα ή η εικόνα προκαλεί τον ποιητικό λόγο... Ένας κοινός νους, πάντως, δεν θα έδινε και πολλή σημασία στην παραπάνω παιδική φράση, ίσως και να τη χαρακτήριζε ανόητη, αλλά η Κοσσυφίδου είδε στις παιδικές

λέξεις την ποίηση!

«Πώς να δραπετεύσει το περιβάλλον απ' τον άνθρωπο; Κι ας μην το γιορτάσουμε ποτέ. Αρκεί να γλιτώσει από εμάς» σκέφτεται η Μαρία και «γράφει» την παρακάτω εικόνα, ιδιαίτερης σκηνοθετικής έμπνευσης, όταν η ανθρώπινη φιγούρα πλαισιώνεται από ένα κρίκο αλυσίδας που σκουριάζει ριγμένη στο έδαφος, έτσι «συλλαμβάνεται» ο ένοχος για την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος...:

Οι μετασχηματισμοί των φυσικών στοιχείων στο πέρασμα του αχανούς χρόνου περιγράφονται με τη λεζάντα της φωτογραφίας **«μάζεψε αιώνων ουρανό μέχρι να γίνει βράχος»:**

Και **«Αυτό είναι ο έρωτας. Μια χαράμαδα ουρανό, ανάμεσα σε μεγάλους βράχους και μαύρα σύννεφα»** θα πει η φωτογράφος-ποιήτρια και η τέχνη της είναι ουσιαστικός «έρωτας»!

Η Μαρία Κοσσυφίδου γεννήθηκε στη Δράμα. Από το 1998 εργάζεται στον Νομό

Αχαΐας ως εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Εξέδωσε τα βιβλία «Μύθοι του κουτσού χρόνου» (εκδ. Λαγουδέρα, 2004), την ποιητική συλλογή «Κύκλος σπουδών» (εκδόσεις ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΩΝ, 2007) και για τον Δήμο Πατρέων το βιβλίο «Εμένα μου πρέπει το τραγούδι – Η μελοποιημένη ποίηση του Κωστή Παλαμά» (2009). Η «Φασκιά» (εκδόσεις Μετρονόμος, 2019), που μεταφέρθηκε και στο θέατρο, είναι το τελευταίο της βιβλίο. Στίχοι της μελοποιήθηκαν από τους συνθέτες Γιάννη Γερογιάννη και Γιώργο Καζαντζή.

Από το 2013 ασχολείται με τη φωτογραφία. Έργο της διακρίθηκε στα Sony World Photography Awards 2016, ενώ συνεργάζεται με εκδοτικούς οίκους και δισκογραφικές εταιρίες για εξώφυλλα βιβλίων και CD. Μετά από ομαδικές εκθέσεις, το 2018 έκανε την πρώτη της ατομική έκθεση, μαζί με τον Πολυδεύκη Ασωνίτη, με τίτλο «Πρωτόπλαστοι ξανά». Φέτος συμμετέχει με δύο έργα της στην ψηφιακή πλατφόρμα του MOMus – Μουσείου Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης, με θέμα τον Covid-19.

«Μην ψάχνεις ουρανό πάνω ή κάτω, αλλά μέσα ή έξω σου... Η γραμμή του οριζοντά σου είσαι εσύ»

«Φτάνουν στιγμές που δεν είμαστε τίποτε άλλο παρά μόνο λαίμαργα μάτια κι είναι ίσα-ίσα οι στιγμές αυτές που σε μαθαίνουν πως, αν δεν έβλεπες, δεν θα υπήρχε ο κόσμος ολόγυρά σου και πως αν αξίζει κάποτε κάτι η σύντομή σου τούτη ζωή, θα το χρωστάς ολόκληρο μονάχα στο ότι μπόρεσες να ιδείς. Μα δεν πρέπει και τούτο να σου ξεφύγει: πως είναι τέχνη δύσκολη το να βλέπεις. Οι άνθρωποι και οι τόποι περνούν από μπροστά σου και χάνονται... Το αγώνισμα δεν είναι από τα ευκολότερα. Γιατί υπάρχουν τόποι που δεν υποτάσσονται και ρυθμοί που δεν εξουσιάζονται χωρίς επίμονη προσπάθεια...» (Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος)

Η μια ακτή κτίζεται, η άλλη διαβρώνεται ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΤΕΕΣ ΑΥΘΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΑ

Η διάβρωση των ακτών, ιδιαίτερα των γνωστών κολυμβητικών παραλιών, είναι πρόβλημα με σοβαρές περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις. Όμως η αντιμετώπισή του δεν μπορεί να γίνεται με αυθαίρετες ενέργειες καθενός, χωρίς ευρύτερη μελέτη. Πράγματι, πρόβλοι ή κυματοθραύστες μπορεί να βοηθήσουν να εμπλουτιστεί μια κολυμβητική παραλία με άμμο και χαλίκι αλλά, χωρίς μελέτη, με κριτήριο μόνο τι συμφέρει την «δική» μας περιοχή, μια περιοχή βελτιώνεται και οι διπλανές διαβρώνονται δυσανάλογα.

Φίλοι της ΟΙΚΙΠΑ μάς είχαν καταγγείλει, από το καλοκαίρι, ότι στο χώρο που έπιασαν τα φέρυ στην Παναγοπούλα, σήμερα πάρκινγκ, **ξεφύτρωσε, ως δια μαγείας νέος κάθετος πρόβολος**. Προχωρήσαμε σε σχετική αναφορά προς την αρμόδια **Κτηματική Υπηρεσία Αχαΐας** και το αποτέλεσμα ήταν ότι, όχι μόνο αυτή, αλλά και άλλοι τέσσερις πρόβλοι, μπροστά από το χώρο του γνωστού αναψυκτηρίου Ρoco - roco, ήταν **αυθαίρετες και κατεδαφιστέες**.

Η Υπηρεσία εξέδωσε το παρακάτω έγγραφο:

Παράνομες κατασκευές (εξέδρες) εντός θάλασσας έμπροσθεν ΡΟCΟ-ΡΟCΟ περιοχής Παναγοπούλας Ζήριας Αιγιαλείας.

Διαβίβαση Πρωτοκόλλου Κατεδάφισης για εκτέλεση

α) Το υπ' αρ. **65/06-09-2020 Πρωτόκολλο κατεδάφισης** άρσης και απομάκρυνσης αυθαίρετων κατασκευών από θάλασσα του Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας Αχαΐας
β) Το υπ' αρ. **2131.24/952/02-09-2020 έγγραφο** του Γ' ΛΤ Αιγίου
γ) Το υπ' αρ. **73306/07-09-2020 έγγραφο** μας

Σε συνέχεια ανωτέρω σχετικών, σας διαβιβάζουμε ως συνημμένα στο παρόν την ανωτέρω α' διοικητική πράξη της Υπηρεσίας, που αφορά στην **κατεδάφιση πέντε εξεδρών-ράμπες** από σκυρόδεμα εντός θάλασσας έμπροσθεν καταστήματος ΡΟCΟ ΡΟCΟ περιοχής Παναγοπούλας Ζήριας Δήμου Αιγιαλείας και παρακαλούμε για τις ενέργειές σας για την άμεση εκτέλεσή του, σε εφαρμογή του άρθρου 27 ν. 2971/2001 και λόγω υφιστάμενης επικινδυνότητας.

Συνημμένα στο παρόν σας διαβιβάζουμε σε φωτοαντίγραφο τα κρίσιμα στοιχεία του φακέλου (τεχνική αποτύπωση, Πρωτόκολλο Κατεδάφισης, στοιχεία δημοσιότητας, αποδεικτικά τοιχοκόλλησης, έγγραφο Λιμενικής Αρχής περί επικινδυνότητας - πρότασης για κατεδάφιση κλπ.) σχετικά με την

έκδοση και εκτέλεση του Πρωτοκόλλου και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε δυνατή συνδρομή.

Το παρόν κοινοποιείται για ενημέρωση

Ο Προϊστάμενος
Παναγιώτης Κακούνης

Τα αδρανή των ποταμών κτίζουν τις ακτές

Οι «καθαρισμοί» κοιτών ποταμών και χειμάρρων πρέπει να γίνονται κατ' εξαίρεση και με φειδώ, δεν παίρνουμε λεπτόκοκκα υλικά που «κτίζουν» το πολυτιμότερο τμήμα του εδάφους μας, την ακτογραμμή. Όμως συχνά, με αφορμή καθαρισμούς κοιτών ή αντιπλημμυρικά, παραλαμβάνονται μεγάλες ποσότητες αδρανών από κοίτες και οι ακτές διαβρώνονται στη συνέχεια.

Η παράταξη «Οικολογική Δυτική Ελλάδα» έκανε, με αφορμή μια τέτοια περίπτωση, που υπέπεσε στην αντίληψη μέλους της (και μέλους της ΟΙΚΙΠΑ) την παρακάτω επερώτηση:

Κύριε Αντιπεριφερειάρχη Αχαΐας, Το απόγευμα της Πέμπτης 17 Σεπτεμβρίου, παραμονές της έλευσης του κύματος κακοκαιρίας, ο ίδιος προσωπικά επιβλέπατε τον «καθαρισμό» της κοίτης και της εκβολής στο

ρέμα «Ξηριάς» στην Δ.Ε. Ρίου.

Δεν εστιάζουμε στην σκοπιμότητα της πράξης καθαυτής (αποδείχτηκε ότι η επέμβαση περισσότερο βοήθησε την θάλασσα να εισχωρήσει μέσα παρά τα νερά να φύγουν προς την θάλασσα), ωστόσο οφείλουμε να σας ρωτήσουμε για κάτι πολύ σημαντικό, του οποίου υπήρξατε μάρτυρας: Την απόληψη σημαντικών ποσοτήτων «αδρανών υλικών» από την κοίτη του ρέματος.

Οι «αντιπλημμυρικές» εργασίες συχνά χρησιμοποιούνται ως πρόσχημα από εργολαβικά συμφέροντα για επέμβαση στην κοίτη των ποταμών και δωρεάν απόληψη αδρανών υλικών. Παράλληλα, τα (δήθεν) «αδρανή» αυτά υλικά αποτελούν βασικό δομικό υλικό των ακτών και ποτέ δεν πρέπει να τα στερούμε από τον φυσικό κύκλο τροφοδοσίας των παραλιών. Ακόμη και στην θεωρητική περίπτωση

ση, που χρειάζεται προσωρινά να απομακρυνθούν, πρέπει να τοποθετηθούν σε σημείο όπου θα μπορούν να απλωθούν στην παραλία (κατά προτίμηση στην ίδια την γειτονική παραλία). Κάτι τέτοιο προφανώς δεν συνέβη στην προκειμένη περίπτωση.

Γι' αυτό σας ρωτάμε:

Πού κατάληξαν οι ποσότητες των αδρανών υλικών, που απομακρύνθηκαν από την κοίτη του ρέματος Ξηριάς την Πέμπτη 17 Σεπτεμβρίου; Τι μέτρα έλαβε η Περιφερειακή Αρχή, ώστε να

τηρηθεί η νομοθεσία κατά την διαχείριση των υλικών αυτών;

Κώστας Παπακωνσταντίνου

Περιφερειακός Σύμβουλος
Δυτ. Ελλάδας

Ούτε ταλαιπωρία των ιδιοκτητών, αλλά ούτε τσιμεντοποίηση των πόλεων

του Γιώργου Κανέλλη

Το υπό συζήτηση χωροταξικό νομοσχέδιο, εκτός από ζητήματα εκτός σχεδίου δόμησης και αυθαιρέτων, καταπιάνεται και με το θέμα της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων οικοπέδων δεσμευμένων για κοινή χρήση (δρόμους, πλατείες).

Όπως αναφέρει ρεπορτάζ της κ. Τράτσα στο «Βήμα» της 20^{ης} Σεπτεμβρίου, προβλέπονται τα εξής:

«Βάσει των προωθούμενων τροποποιήσεων της ισχύουσας νομοθεσίας, μια ρυμοτομική απαλλοτρίωση θα αίρεται αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται η έκδοση διαπιστωτικής πράξης, εάν συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις:

α. Αν παρέλθουν 15 έτη από την έγκριση του ρυμοτομικού σχεδίου, με το οποίο επιβλήθηκε για πρώτη φορά.

β. Αν παρέλθουν 5 έτη από την κύρωση της πράξης εφαρμογής ή αναλογισμού.

γ. Αν παρέλθουν 18 μήνες από τον καθορισμό τιμής μονάδος.

Μάλιστα, στα δέκα χρόνια από την επιβολή της απαλλοτρίωσης και δίχως να επηρεάζεται το κύρος της, θα δίδεται δυνατότητα αλλαγής χρήσης, ενώ ανεξαρτήτως παρέλευσης δεκαετίας θα επιτρέπονται διάφορες εργασίες επισκευής, αποκατάστασης, αλλαγής φέροντος οργανισμού ή πλήρους αντικατάστασης αυτού, διαρρύθμισης, αντικατάστασης στέγης, καθώς και κοπής δέντρων.

Η επανεπιβολή της απαλλοτρίωσης θα γίνεται μόνο υπό τον όρο της άμεσης εγγραφής σχετικού κονδυλίου στον προϋπολογισμό του δήμου, το οποίο θα αντιστοιχεί στην αξία του ρυμοτομούμενου ακινήτου. Εάν ο δήμος κρίνει ότι δεν συντρέχουν ιδιαίτερος σοβαροί πολεοδομικοί λόγοι που επιβάλλουν την επανεπιβολή της, αυτή θα αίρεται οριστικά και θα τροποποιείται το ρυμοτομικό σχέδιο.

Εάν αποφασιστεί επανεπιβολή απαλλοτρίωσης, θα προβλέπεται ταχεία απόδοση της αποζημίωσης στους δικαιούχους, χωρίς να αποκλείεται διαφορετικός προσδιορισμός της από τα πολιτικά δικαστήρια. Επίσης, διάταξη του νομοσχεδίου ορίζει ότι δεύτερη επανεπιβολή απαλλοτρίωσης απαγορεύεται και επαναφέρει ουσιαστικά τη χρήση των ακινήτων στους δικαιούχους, προβλέποντας ότι καθίστανται οικοδομήσιμα με τους ισχύοντες για την περιοχή όρους δόμησης. Εξαιρούνται χώροι που είτε υπάγονται σε ειδικά προστατευτικά καθεστώτα (ρέματα, αιγιαλοί, αστικά άλση) είτε έχουν ήδη αξιοποιηθεί για τη διάνοιξη οδών.»

Δεν υπάρχει μόνο το συμφέρον των ιδιωτών

Οι προωθούμενες ρυθμίσεις δεν μπορεί να επικριθούν ως αβάσιμες από τη σκοπιά τουλάχιστον του σεβασμού της ιδι-

ωτικής ιδιοκτησίας και του περιορισμού της ταλαιπωρίας των ιδιοκτητών. Πράγματι είναι απαράδεκτο σε ευνομούμενη πολιτεία να μένουν δεσμευμένες περιουσίες επί δεκαετίες χωρίς αποζημίωση. Πρέπει όμως να σημειώσουμε ότι εδώ και πάνω από 15 χρόνια, η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων για τα θέματα των δεσμευμένων οικοπέδων από το Συμβούλιο της Επικρατείας, όπου σωρεύονταν επί δεκαετίες υποθέσεις, στα Διοικητικά Πρωτοδικεία μείωσε δραστικά τα χρόνια που απαιτούνται για να επιστραφεί σε έναν ιδιώτη δεσμευμένο αλλά μη αποζημιωμένο ακίνητό του.

Υπάρχει όμως και η διάσταση του δημοσίου συμφέροντος.

Όση και να είναι η ευθύνη των δημοτικών αρχών για τη μη έγκαιρη καταβολή αποζημιώσεων, είτε διότι ξεδεύουν αλλού τα χρήματα που εισπράττουν από παρόδιους για το σκοπό αυτό, είτε διότι δεν εισπράττουν καν αυτά που πρέπει, για να είναι αρεστοί, το πρόβλημα μιας παράλογης, με δεδομένη τη μείωση του πληθυσμού, τσιμεντοποίησης των πόλεων μας παραμένει οξύτατο. Η Πάτρα είναι μια απ' αυτές τις πόλεις με εκατοντάδες στρέμματα δεσμευμένων, αλλά μη αποζημιωμένων χώρων, να περιμένουν την επαναφορά τους στους ιδιοκτήτες.

Το νομοσχέδιο λοιπόν είναι βαριά μονόπλευρο. Μειώνει την ταλαιπωρία των ιδιωτών, αλλά δεν κάνει τίποτα για την επίλυση του προβλήματος των πόλεων.

Έχοντας αντιμετωπίσει χρόνια τώρα στην Πάτρα το οδυνηρό αυτό πρόβλημα (πρόσφατα με την εξαίρεση της θετικής

κατάληξης της υπόθεσης της πλατείας «Καλλιπάτειρα» στην Αγυιά) οι περιβαλλοντικές οργανώσεις έχουμε τονίσει ότι λύση στο πρόβλημα ΔΕΝ μπορεί να δοθεί μόνο με αναζήτηση κονδυλίων, γιατί απαιτούνται ΠΑΡΑ ΠΟΛΛΑ.

Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της νομοθεσίας για ανάπτυξη με αναθεώρηση σχεδίου σε περιοχές με πρόβλημα πυκνοδόμησης και έλλειψης Κ/Χ, μεταφορά συντελεστή, συστήματα Τράπεζα γης και ανταλλαγών, αύξηση πόρων είναι λύσεις που μπορούν να δώσουν διέξοδο.

Η κυβέρνηση δεν αρκεί να κοιτάει μόνο την ταλαιπωρία των ιδιοκτητών. Οφείλει να διευρύνει τις δυνατότητες διατήρησης των προβλεπόμενων κοινόχρηστων χώρων των πόλεων μας με όλες τις παραπάνω λύσεις και με νέα, πιο ευέλικτα πολεοδομικά εργαλεία. Οφείλει να αξιοποιήσει την ηλεκτρονική πλατφόρμα «Καταγραφής εγκεκριμένων κοινόχρηστων χώρων προς απαλλοτρίωση» που είχε δημιουργήσει το 2019 ο τότε οικολόγος αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος κ. Γιώργος Δημαράς και να πιέσει τους αδιαφορούντες δήμους να στείλουν στοιχεία για επικαιροποίησή της και αξιοποίησή της ως εργαλείο χάραξης πολιτικής για την επίλυση του προβλήματος. Τα ίδια στον υπερθετικό ισχύουν για τους Δήμους: το «δικεικώ λεφτά» έχει στενά όρια, χρειάζεται τόλμη και αναζήτηση λύσεων.

Όσο απαράδεκτο είναι να δεσμεύεται για χρόνια η περιουσία οποιουδήποτε πολίτη, άλλο τόσο και πολύ περισσότερο είναι να τσιμεντοποιούνται οι πόλεις άδικα και παράλογα, ενώ λύσεις υπάρχουν.

ΑΠΕ για τις ανάγκες μας, όχι για εξαγωγή ενέργειας

Η ομιλία της Γενικής Γραμματέως Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών κ. **Αλεξάνδρας Σδούκου** στο πρόσφατο συνέδριο του Economist, στο Λαγονήσι, στα μέσα Σεπτεμβρίου σχετικά με το μέλλον της ενεργειακής παραγωγής στη χώρα είναι αξιοσημείωτη σε ό,τι αφορά στο τι να κάνουμε, αλλά και το τι είναι σημαντικό να αποφύγουμε στα πλαίσια της αξιοποίησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την υλοποίηση του νέου εθνικού ενεργειακού σχεδιασμού.

Η κ. Σδούκου είπε στο συνέδριο, μεταξύ άλλων: «σήμερα έχουμε περίπου 10,5 GW από ΑΠΕ σε λειτουργία. Για την κάλυψη των στόχων του ΕΣΕΚ χρειαζόμαστε 19 GW έως το 2030. Πρέπει στη δεκαετία να προσθέσουμε 8,5 GW, μέσο όρο δηλαδή 850 MW ανά έτος. Αυτό αντιστοιχεί σε συνολικές επενδύσεις περίπου 9 δις ευρώ για τη δεκαετία. Το επενδυτικό ενδιαφέρον υπάρχει και είναι έντονο.

Είναι ενδεικτικό ότι αυτή τη στιγμή, έργα συνολικής ισχύος 26 GW ωριμάζουν, με περίπου 5 εξ αυτών να αφορούν εξαιρετικά ώριμα έργα. Έργα ισχύος ακόμα 35 GW έχουν αιτηθεί άδειας, ενώ υπάρχουν ακόμα 5 περίπου GW σε μικρά έργα που συνδέονται στο δίκτυο, αλλά και 10 περίπου GW μεγάλα έργα ως στρατηγικές επενδύσεις.

Μιλάμε συνολικά για 11.000 έργα, όλων των τεχνολογιών και των μεγεθών, για συνολικά 76

GW, για επενδυτικό ενδιαφέρον, που υπερκαλύπτει τις ανάγκες του ΕΣΕΚ σε αναλογία περίπου 10 προς 1! Και είμαστε ακόμα στην πρώτη χρονιά της δεκαετίας. Ο κύκλος αδειών, που θα ανοίξει εντός του 2020, προβλέπεται να προσελκύσει κι άλλο ενδιαφέρον. Εμείς ως υπουργείο πρέπει να θέσουμε τους κανόνες, ώστε να επιλεγούν τα καλύτερα, τα αποδοτικότερα, τα οικονομικά πιο ανταγωνιστικά έργα».

Η θετική διάσταση της τοποθέτησης έγκειται στην έμφαση που δίνεται στην εγκατάσταση νέων ΑΠΕ, ώστε να καλυφθούν από αυτές οι στόχοι του σχεδιασμού για το 2030 και, στη συνέχεια, ο στόχος της πλήρους κάλυψης από ΑΠΕ σε ακόμη 10 χρόνια ή περίπου.

Πρέπει να παρατηρήσουμε όμως ότι, στην πράξη, εξίσου δίνεται έμφαση στο φυσικό αέριο, εισαγόμενο για την ώρα, το οποίο, αν και σε μικρότερο βαθμό, δεν παύει να συνεπάγεται σοβαρή έκλυση αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα. Επιβάλλεται να ξεκαθαριστεί ότι οι επενδύσεις σε φυσικό αέριο, αν θέλουμε 100% ΑΠΕ περί το 2040, πρέπει να μην έχουν προτεραιότητα και να αποθαρρύνονται.

Υπάρχει όμως και μια αρνητική διάσταση στις δηλώσεις αυτές, που δεν σχολιάστηκε ιδιαίτερα: όπως αναφέρει η κ. Γενική Γραμματέας, το επενδυτικό ενδιαφέρον για ΑΠΕ

ανέρχεται σε 76 GW, πράγμα «που υπερκαλύπτει τις ανάγκες του ΕΣΕΚ σε αναλογία περίπου 10 προς 1». Όμως είναι σαφές ότι οι ΑΠΕ και μάλιστα οι κυριότερες απ' αυτές, τα αιολικά και τα φωτοβολταϊκά πάρκα, έχουν επιπτώσεις στις περιοχές όπου εγκαθίσταται.

Δεν είναι η «καταστροφή», που περιγράφουν όσοι τις απορρίπτουν, αλλά είναι υπαρκτές επιπτώσεις (δρόμοι σε υψόμετρο, χρήση δασικής και γεωργικής γης, όχληση στην ορνιθοπανίδα). Είναι μεν αναγκαία, παράλληλα με κάθε δυνατό μέτρο περιορισμού τους, η ανοχή κάποιων επιπτώσεων, αλλά πρέπει να συζητήσουμε ως κοινωνία και ως υπεύθυνοι για την διατήρηση της βιοποικιλότητας σε μια από τις πιο προικισμένες από την πλευρά αυτή χώρες του κόσμου, το μέτρο της ανοχής αυτής.

Θέση του γράφοντος είναι ότι πρέπει να τεθεί ξεκάθαρα ανώτατο όριο εγκατάστασης ΑΠΕ η πλήρης (100%) κάλυψη των αναγκών μας, μαζί με εξοικονόμηση, και σε καμιά περίπτωση οι εξαγωγές. Όσο κι αν ακούγεται κάπως πρόωρο, μια και μιλάμε ακόμη για τους στόχους του 2030, ο ρυθμός των τεχνολογικών εξελίξεων, αλλά και το (ασφαλώς ευπρόσδεκτο καταρχήν) μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον δείχνουν ότι η συζήτηση αυτή πρέπει να γίνει έγκαιρα, το ανώτατο όριο να τεθεί. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα αποκόψουμε το δίκτυό μας από το ευρωπαϊκό σύστημα δικτύων μεταφοράς. Αντιθέτως, η διασύνδεση αυτή είναι απόλυτα αναγκαία για την σταθερότητα της παροχής ενέργειας στο σύστημά μας, μέσω ανταλλαγών ενέργειας. Καθαροί εξαγωγικοί στόχοι, όπως διαβάζουμε διάφορους ενθουσιώδεις από τον επιχειρηματικό χώρο να επιδιώκουν, επιβάλλεται να αποθαρρυνθούν απόλυτα και ξεκάθαρα.

Πέρα από τα παραπάνω, η φράση της κ. Σδούκου «Εμείς ως υπουργείο πρέπει να θέσουμε τους κανόνες, ώστε να επιλεγούν τα καλύτερα, τα αποδοτικότερα, τα οικονομικά πιο ανταγωνιστικά έργα» και για το καλό του ευαίσθητου φυσικού μας περιβάλλοντος, αλλά και της ανάπτυξης των ΑΠΕ, πρέπει να αποσαφηνιστεί ως προς την προτεραιότητα των περιβαλλοντικών κριτηρίων. Αυτά είναι ορθό και συμφέρον να μας πουν ποια είναι «τα καλύτερα» και όχι οι οικονομικές παράμετροι.

Αυτό σημαίνει επιτάχυνση της διαδικασίας για ένα νέο, αυστηρότερο σε σχέση με τις περιοχές Natura χωροταξικό ΑΠΕ και επιστημονική και νομική σύγχρονη διαμόρφωση της έννοιας της «φέρουσας ικανότητας» μιας περιοχής χερσαίας ή θαλάσσιας σε ΑΠΕ.

Η ορατή επιδείνωση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης επιβάλλει να επενδύσουμε στις ΑΠΕ και να φύγουμε από τα ορυκτά καύσιμα, περιλαμβανομένου του φυσικού αερίου γρήγορα, στα προσεχή 20 χρόνια.

Αλλά με στόχο την κάλυψη των αναγκών μας ως χώρας, σε καμιά περίπτωση με εξαγωγική λογική.

Γιώργος Κανέλλης

Περισσότερο πράσινο, λιγότερο κλάδεμα!

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Δημιουργική ήταν η συνάντηση που είχε πρόσφατα αντιπροσωπεία της ΟΙΚΙΠΑ με τον Αντιδήμαρχο Πρασίνου **Ανδρέα Αθανασόπουλο** και τον Δντη Περιβάλλοντος του Δ. Πατρέων, **Παναγιώτη Κωστόπουλο**. Οι εκπρόσωποι της Κίνησης έθεσαν ως μείζον ζήτημα την αναβάθμιση του αστικού πράσινου για την βελτίωση του μικροκλίματος και της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Πιο συγκεκριμένα, πρόταξαν το ζήτημα **νέων φυτεύσεων** στις κενές θέσεις των πεζοδρομίων, την αντικατάσταση ορισμένων δέν-

δρων με πιο κατάλληλα είδη και την ενίσχυση του πράσινου σε πλατείες και πάρκα. Σε ό,τι αφορά στη φροντίδα και το πότισμα των νέων δένδρων, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, πρότειναν την «**υιοθεσία**» τους από ενδιαφερόμενους συμπολίτες, αναφέροντας το παράδειγμα άλλων πόλεων, όπως της Αθήνας που έχει υλοποιήσει με επιτυχία αυτό το μέτρο, καταγράφοντας ηλεκτρονικά τις θέσεις και καλώντας τους ενδιαφερόμενους να επιλέξουν μέσω κατάλληλης εφαρμογής και από τα κινητά.

Οι υπεύθυνοι του Δήμου ανέφεραν ότι, παρά τις σοβαρές ελλείψεις σε κονδύλια και προσωπικό στον τομέα του πράσινου, προχωρούν κάθε χρόνο σε νέες φυτεύσεις, που για την τρέχουσα χρονιά έχουν φτάσει τις 200 σε ολόκληρη την Πάτρα. Έδειξαν ενδιαφέρον

στην πρόταση της ΟΙΚΙΠΑ για ηλεκτρονική καταγραφή των κενών θέσεων και για το πρόγραμμα «υιοθεσίας», που υποσχέθηκαν να το μελετήσουν.

Στη συνάντηση οι εκπρόσωποι της κίνησης έθιξαν και το ζήτημα του **υπερβολικού κλαδέματος των δένδρων** μέσα στον αστικό ιστό. Όπως ανέφεραν χαρακτηριστικά, αυτό έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια πολύτιμου πράσινου για αρκετούς μήνες με ό,τι αυτό συνεπάγεται στην περιβαλλοντική υποβάθμιση στην πόλη. Πρότειναν να μην γίνεται ριζικό κλάδεμα κάθε χρόνο και ειδικότερα για τα αιθαλή δένδρα να γίνεται μόνο ελάφρυνση της κόμης καθ' ύψος.

Από τη μεριά του Δήμου αναφέρθηκαν οι δυσκολίες που υπάρχουν στα ψηλά δένδρα, αφού ο Δήμος δεν διαθέτει μεγάλα γερανο-

φόρα οχήματα και οι εργολαβίες είναι πανάκριβες, σε ό,τι αφορά στα μικρότερα σημείωσαν το αίτημά μας για ελαφρύτερο κλάδεμα, όπου είναι δυνατόν.

Τέλος συμφωνήθηκε να υπάρξει **συνεργασία μεταξύ της ΟΙΚΙΠΑ και της υπηρεσίας πρασίνου του Δήμου** για μελλοντικές δράσεις δενδροφυτεύσης μέσα στην πόλη και ευαισθητοποίησης των πολιτών στη φροντίδα του πράσινου, που αποτελεί ζωτικό παράγοντα για μια καλύτερη ποιότητα της ζωής μας.

Ήταν μια παραγωγική συζήτηση σε καλό κλίμα, που ελπίζουμε να συμβάλει σε πρακτικές και δράσεις θετικές για την πόλη.

ΝΑΙ ΣΤΑ ΤΣΙΡΚΟ ΧΩΡΙΣ ΖΩΑ

Μια άγνωστη ευρωπαϊκή «πρωτιά» με τη συνεισφορά της ΟΙΚΙΠΑ!

Διαβάζοντας στον τοπικό τύπο για τις παραστάσεις του τσίρκο MEDRANO στην πόλη μας, **φυσικά χωρίς ζώα**, αξίζει να θυμηθούμε τη μεγάλη συνεισφορά της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας σε αυτό:

- Ήταν **Απρίλιος του 1997**, όταν η ΟΙΚΙΠΑ με αφιέρωμα στην ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ ανέδειξε **για πρώτη φορά στην πόλη (και ενδεχομένως στην Ελλάδα)** την αθλιότητα με τον βασανισμό των ζώων στα τσίρκο, προκειμένου να «εκπαιδούνται» σε αφύσικες κινήσεις και εντυπωσιακά νούμερα... Τίτλος του αφιερώματος ΤΣΙΡΚΟ: Η ΠΙΟ ΒΑΡΒΑΡΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ. Τα στοιχεία τα είχαμε συλλέξει από ελάχιστα διαθέσιμα έντυπα, αφού το διαδίκτυο στην Ελλάδα ήταν ακόμα στα σπάργα να...

- Ήταν η **δύσκολη πενταετία 1997-2002**, όταν μαζί με τοπικές φιλοζωικές και περιβαλλοντικές οργανώσεις προσπαθούσαμε να ενημερώσουμε και να ευαισθητοποιήσουμε πολίτες και φορείς της πόλης για την αθλιότητα των τσίρκο πίσω από τα λαμπιόνια. Δελτία τύπου, διαμαρτυρίες έξω από τα τσίρκο, καταγγελίες στη αστυνομία, αυτόφωρα, κρατήσεις μελών μας στα αστυνομικά τμήματα έπειτα από καταγγελίες των υπευθύνων των τσίρκο κλπ.

ΗΤΑΝ ΜΑΡΤΗΣ ΤΟΥ 2002, όταν το Δημοτικό Συμβούλιο της Πάτρας, μετά από δική μας παρουσίαση των στοιχείων και πιεζόμενο από την κοινή γνώμη, όπου το κλίμα είχε αντιστραφεί, έβγαλε ΟΜΟΦΩΝΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΤΣΙΡΚΟ ΜΕ ΖΩΑ στην Πάτρα.

Παναγυρίσαμε, άλλα όχι για πολύ, αφού το νομοθετικό πλαίσιο το επέτρεπε... και τα τσίρκο με ζώα συνέχιζαν να έρχονται στην πόλη μας.

- Ήταν τα **χρόνια 2002-2007**, όπου πέρα από τις διαμαρτυρίες και κινητοποιήσεις που κάναμε, αρχίσαμε να συντονίζουμε τον αγώνα μας με άλλες συλλογικότητες ανά την Ελλάδα, εστιάζοντας πλέον στην ψήφιση νόμου για την απαγόρευση τσίρκο με ζώα. Να μνημονεύσουμε εδώ την αξιωματική πρόεδρο του ΠΟΦΥΖΟ Ρόζα Μηνακούλη, ακτιβίστρια και φιλόζωη, για την ουσιαστική συνεισφορά της στον κοινό αγώνα.

- Ήταν η **παραγωγική πενταετία 2007-2012**, όπου ο αγώνας γίνεται πλέον πανελλήνιος με τον ΑΡΚΤΟΥΡΟ να ξεκινά το 2007 πανελλαδική καμπάνια με ντοκουμέντα, συλλογή υπογραφών κλπ. Οι πιέσεις της κοινής γνώμης εντείνονται και μέσω τοπικών βουλευτών έρχονται και στην Ελληνική Βουλή.

Και φτάσαμε στις 31 Ιανουαρί-

ου του 2012, όπου το Ελληνικό Κοινοβούλιο ψήφισε κατά πλειοψηφία νόμο που απαγόρευε παραστάσεις τσίρκο με ζώα στην Ελληνική επικράτεια.

Για την ΟΙΚΙΠΑ, ήταν η επιτυχής ολοκλήρωση μιας 15χρονης αγωνιστικής διεκδίκησης στο ευαίσθητο αυτό ζήτημα της συμπεριφοράς μας απέναντι στα ζώα.

Παράλληλα ήταν μια ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑ του περιβαλλοντικού και φιλοζωικού κινήματος, αφού η Ελλάδα καταγράφηκε ως η 1^η χώρα στην Ευρώπη με τσίρκο χωρίς ζώα (4^η χωρίς άγρια ζώα) και δεύτερη στον κόσμο!

ΝΑΙ, 23 χρόνια μετά, αισθανό-

μαστε ως Οικολογική Κίνηση Πάτρας δικαιωμένοι για τους αγώνες μας και για το μικρό λιθαράκι που βάλαμε, ώστε να μπορούμε σήμερα να απολαμβάνουμε τσίρκο με ακροβάτες, ζογκλέρ κλπ., ΧΩΡΙΣ επαίσχυντα «νούμερα» βασανισμένων ζώων!
Γ.Β.